

It-sikkerhed

Du skal vide, hvordan du begår dig sikkert på nettet – for et enkelt ubetænksomt klik kan være nok til, at du kompromitterer dig selv, din arbejdsplads, kollegerne eller borgerne

14/2016

12. AUGUST

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 15/2016, der udkommer den 2. september, er tirsdag den 23. august kl. 12. For tekstsiderannoncer er deadline til 15/2016 mandag den 22. august. Deadline for stillingsannoncer til 16/2016 er den 13. september kl. 12.

Redaktionen af 14/2016 er afsluttet den 5.8.2016

Abonnement

Abonnementspris 2016:
969,00 kr. inkl. moms (24 numre)
Løssalg: 48,00 kr. + porto

Oplag

44.193 i perioden
1.7.14-30.6.15

Produktion

KLS Pureprint A/S

Forsideillustration

Peter Hermann

Medlem af:

KOMMENTAR

Kommunerne og regionerne skal indse, at vold på arbejdspladsen er prisen for fagligt at udsulte det socialpsykiatriske område

Vi insisterer på en løsning

Af Benny Andersen
Forbundsformand

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

Nu kan jeg vist godt tillade mig at erklære sommeren for forbi. Det er selvfølgelig oplagt trist, for det er samtidig et farvel til lyse sommernætter, sand mellem tærne, besøg af venner og et tempo i lave gear. Men jeg er godt tanket op, og det er også nødvendigt. For vi går et travlt efterår i møde på mange fronter.

For desværre er der stadig alt for mange socialpædagoger, som udsættes for vold på arbejdspladsen, og det er selvfølgelig helt, helt uacceptabelt. Problemet løses bare ikke med et enkelt trylleslag. Det er et langt sejt politisk træk, hvor vi nu på femte år stædigt insisterer på en løsning, der sikrer, at faglighed og sikkerhed kan gå hånd i hånd. Gennem de fem år har vi markeret os på mange forskellige fronter, og vi har siddet ved mange forskellige politiske mødeborde og kaldt på handling hos de ansvarlige politikere. Og tiden imellem har vi bl.a. brugt på at finde løsninger og oversætte dem til helt konkrete forslag. Senest har vi sammen med Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd og FOA afleveret et færdigkøbt bud på en national handleplan på ministerens bord.

Både handleplanen og vores tidligere forslag siger sådan set det samme; nemlig at vold aldrig må blive et arbejdsvilkår. Vi må insistere på de nødvendige personaleresourcer – og vi må insistere på, at psykisk syge har krav på målrettede og faglige tilbud. Faktisk ved vi præcis, hvad der skal til. Men vi har brug for politikernes hjælp til sikre de rette betingelser for den socialpædagogiske indsats. Regeringen skal sætte turbo på deres beslutningsproces. Kommunerne og regionerne skal indse, at vold på arbejdspladsen er prisen for fagligt at udsulte det socialpsykiatriske område, hvor hverdagen desværre byder på uuddannet personale, alenevagter og for få hænder til for mange borgere, der i virkeligheden har brug for mere støtte.

På andre områder kan vi selv skubbe til en udvikling, og det er ved ude på de enkelte arbejdspladser at styrke kæden mellem tillidsrepræsentant, arbejdsmiljørepræsentant og leder – og derigennem få nogle solide og fagligt funderede arbejdspladser, hvor man som ansat tør sige fra.

Vi har taget vores ansvar alvorligt. Nu venter vi bare på, at regeringen, kommunerne og regionerne også gør det, når de efter sommerferien som lovet skal præsentere deres bud på en løsning. Men det handler jo ikke bare om at handle. Det handler om at handle rigtigt. Derfor er jeg også allerede nu skeptisk overfor planerne om nye såkaldte mellembformer, som er en del af det, regeringen vil præsentere som en løsning. Det lugter desværre mest af tvang, medicinering og ren opbevaring.

INDHOLD

04

ILLUSTRATION: PETER HERMANN

04 IT-SIKKERHED

Det er let at komme galt af sted på nettet. Et enkelt ubetænksomt klik eller en uforsigtig ytring kan være nok til, at man kompromitterer sig selv, arbejdspladsen, kollegerne – eller borgerne. Som socialpædagog skal man derfor være klar over, at uforsigtighed på nettet kan ramme hele arbejdspladsen, ligesom man har et ansvar for at beskytte borgerens personlige data. Og arbejdspladsen bør være bevidst om fænomenet cookies, som ofte sladrer om trafikken på ens hjemmeside

04 Hvor gennemsigtig er du på nettet?**08** Cookies holder øje med dig**11** Beskyt borgeren på nettet**12 MEDBORGERSKAB**

Nordhøj i Kolding har succes med kurser i medborgerskab for unge udviklingshæmmede, der gennem rollespil, visuelle materialer og debatter lærer at håndhæve medbestemmelsen over deres eget liv. Og undervisningen tager hele tiden afsæt i netop kursisternes eget liv. 'De er allermost interesseret i emner og samtaler, hvor de kan inddrage sig selv. Det er tydeligvis dér, der sker størst læring', fortæller socialpædagog og underviser på kurset, Pia Lyhne Sørensen

12 Klogere på rettigheder og pligter**16 VM**

De blev ikke verdensmestre – men de blev mestre i holdånd og modvind. Omboldts hjemløselandshold deltog i midten af juli i VM i hjemløsefodbold i Glasgow, hvor de syv spillere fik en oplevelse for livet. Socialpædagogen bringer en reportage om Ken, Manir og de øvrige spillere, der repræsenterede de rød-hvide farver ved den globale fodboldfest for hjemløse og socialt udsatte

16 Hjemløselandsholdet gav alt i Glasgow**21** En fest trods en ulige kamp**22 SKOLEGANG**

Anbragte børn og unge behøver ikke at halte bagefter i skolen. Men det kræver en målrettet indsats at løfte de unge, som ofte kun har negative oplevelser fra skolebænken med i bagagen. På to institutioner, Koglen og Magnoliegården, sætter man massivt ind med intensiv undervisning, individuel social og faglig støtte og idræt, og begge steder oplevede man før sommerferien flere af de anbragte unge færdiggøre 9. klasse med flotte resultater

22 Vi tror på de unge – også i skolen**26 KOMPETENCE**

Input til at gå nye veje

26 STUDERENDE

Pædagoguddannelsen stadig populær

27 VOLDSFOREBYGGELSE

Nationale retningslinjer på vej

28 DEMENS

Udsigt til styrket indsats

29 FAGBLADET

Færre blade – flere nyheder

30 UDSATTE UNGE

Blandet effekt af 'Lige muligheder'

31 FAMILIEBEHANDLING

FIT fanger problemerne i opløbet

IT-SIKKERHED

Det handler om at gøre op med den holdning, at det ikke rigtig tæller, når det er på nettet. Det gør det. Skriver du noget på Facebook, så svarer det til at hænge en seddel op nede i Brugsen

Mads Kæmsgaard Eberholst, studielektor, RUC

Hvor gennemsigtig er du på nettet?

Et enkelt ubetænksomt klik eller en uforsigtig ytring kan være nok til, at du kompromitterer dig selv, din arbejdsplads, dine kolleger eller de borgere, du arbejder med. Derfor er det vigtigt at vide, hvordan du begår dig sikkert i cyberspace

Af Thomas Davidsen, redaktionen@sl.dk

Illustration: Peter Hermann

Når det gælder debatten om overvågnings-samfundet, deler den danske befolkning sig skarpt op i to lejre, viser undersøgelser: Den ene gruppe er meget bekymret over, hvad personlige data kan blive brugt til, og er som oftest – men dog langt fra altid – påpasselig, når det handler om at færdes på internettet. Den anden gruppe er bedøvende ligeglad. Det er gruppen, som til trods for, at den i disse år svinder hastigt ind, tæller flest.

Nu råber flere eksperter vagt i gevær. For i cyberspace anno 2016 er der så mange fælder og faldgruber, at det nærmest er uforsvarligt at tilhøre den ligeglade gruppe – især hvis man i sit daglige arbejde som fx socialpædagog har med mennesker at gøre.

En yderligere skærpende omstændighed er, hvis det er udsatte og pressede mennesker, som man kommer så meget ind under huden på, at det kan udløse konflikter. Så bliver det endnu vigtigere at udvise behørig respekt for den åbne ladeport lige ind i privatlivet, som cyberspace har udviklet sig til at være.

– Hvis du har ansvaret for andre mennesker, så vil du beskytte dem, hvis nogen truer dem

med en pistol, ligesom du vil beskytte dig selv. Internettet er den pistol, siger studielektor på RUC med speciale i de sociale medier, Mads Kæmsgaard Eberholst.

Truslen kan virke abstrakt, erkender han. Men den er særdeles konkret og virkelighedsnær.

– Betydningen af, hvad man viser frem, når folk søger på en, er voldsomt stigende. Det er blevet meget mere almindeligt, at folk googler og 'facebooker' personer, som de indgår i en relation med. Og samtidig med, at antallet af søgninger på dig som person er i stigning, så bliver de informationer, man kan finde på dig, også flere og flere, siger Mads Kæmsgaard Eberholst.

I en udsat position

Hvis du prøver at google dig selv, så læg mærke til, hvor nemt det er at finde ud af, hvor du bor, hvad du tjener, hvor mange børn du har, om der er sygdom i familien, om du rejser – og hvor du rejser hen. For er du uforsigtig eller blot uvidende om færdselsreglerne i cyberspace, risikerer du at kompromittere både din familie og dig selv som den halvvoffentlige person, du er i kraft af dit job.

Men også for gruppen af marginaliserede borgere kan et gennemsigtigt digitalt spor være ødelæggende, ligesom ubetænksom adfærd på nettet i værste fald kan ramme din arbejdsplads og dine kolleger.

Ifølge dataetisk rådgiver og medstifter af den dataetiske tænkehandle-tank DataEthics.eu, Pernille Tranberg, er socialpædagoger i en udsat position helt på samme måde, som også advokater, politikere og fængselsbetjente er det.

– Gennem dit arbejde risikerer du at lægge dig ud med nogen. Som socialpædagog arbejder du med mennesker, der er marginaliserede, og som i en eller anden grad er afhængige af dig. De, deres pårørende eller nogen i deres netværk kan være

Gennem dit arbejde risikerer du at lægge dig ud med nogen. Som socialpædagog arbejder du med mennesker, der er marginaliserede, og som i en eller anden grad er afhængige af dig. De, deres pårørende eller nogen i deres netværk kan være interesserede i at vide mere om dig

Pernille Tranberg, dataetisk rådgiver

interesserede i at vide mere om dig. Måske kender de dig ikke endnu og vil tjekke dig ud på forhånd. Måske har I haft et forløb, der er endt med en konflikt. Måske er du adgangen til, at nogen kan finde én, de er meget interesserede i at finde, advarer hun og bruger en anden faggruppe som eksempel:

– Jeg ved, at mange fængselsbetjente har lært at beskytte deres privatliv på den hårde måde. De gør i dag alt, hvad de kan for, at man ikke kan finde ud af noget om dem i cyberspace. For de ved – hvis ikke fra sig selv, så fra kolleger – hvor ubehageligt det kan være, hvis indsatte får kendskab til deres bopæl og ved, hvem deres børn er. Socialpædagogens situation minder om fængselsbetjentens, siger Pernille Tranberg.

Stalker-samfundet

Vi 'stalker' alle sammen hinanden – dvs. at vi på nettet tjekker hinandens gøren og laden, baggrund og netværk. Vi gør det, hvis vi skal på date, hvis vi skal til et møde med en ny samarbejdspartner, eller hvis vi skal til en jobsamtale.

Og det er en virkelighed, som de fleste ikke er bevidste nok om, mener Pernille Tranberg.

– For nogle mennesker betyder gennemsigthed ikke lige så meget som for andre mennesker. Det er et spørgsmål om personlighedstype. Men uanset hvordan man har det med at være offentligt synlig, så bør man tænke grundigt over, om man er klar til alle mulige forudsigelige og uforudsigelige situationer, der kan opstå, hvis ens privatliv bliver udbasuneret, siger hun.

Skal man fx ytre sig politisk eller med personlige ting på de sociale medier? Det, mener Pernille Tranberg, er fint nok, hvis det er en del af ens professionelle identitet som debattør eller politiker. Men arbejder man derimod i et fag, hvor fagligheden ikke har noget at gøre med ens politiske eller religiøse tilhørsforhold, så er der nogle lamper, der lyser rødt.

– Uigennemtænkte ytringer kan få store konsekvenser – også for andre end én selv. En DR-medarbejder, der siger noget venstredrejet på de sociale medier, skal være klar over, at det kan blive brugt af Dansk Folkeparti til at skyde på DR. På samme måde skal en socialpædagog være klar over, at uforsigtighed på nettet kan kompromittere hele arbejdspladsen, siger Pernille Tranberg.

Ingen kender næste møgsag

Udfordringen i cyberspace er, at ingen ved, hvor den næste *shitstorm* kommer fra – hvorfra den næste møgsag med ubehagelige konsekvenser for en eller flere personer dukker op og afslører, hvad uigennemtænkt adfærd kan få af konsekvenser, når det bliver offentligt på nettet.

Pludselig har nordsjællandske gymnasieelever lagt sexvideoer med hinanden op på nettet, som bliver set mere end 1.000 gange, før de bliver pillet ned igen. Hvem havde set dét komme?

Ifølge Mads Kæmsgaard Eberholst er der ingen garantier uanset, hvor godt man beskytter sig.

– Grænserne flytter sig hele tiden. Derfor er der ikke nogen manual for, hvordan man indhegner sit privatliv. Men en ganske almindelig sund skeptisk og påpasselig tankegang er det bedste våben, siger han.

Første skridt kunne fx være at gøre din Facebook-profil privat – og dermed undgå, at brugere, deres pårørende og deres netværk kan følge med i dine politiske holdninger, familiefødselsdage og musiksmag.

Fra Mads Kæmsgaard Eberholst er opfordringen klar: Hvis du ikke allerede har gjort det, så skynd dig at lukke skodderne på de sociale medier.

Beskyt dig selv

Her er Mads Kæmsgaard Eberholst ni råd til sikker adfærd på de sociale medier:

1. Tænk over, hvad du lægger ud – der er ingen fortrydelsesret.
2. Beskyt din profil på Facebook i privatindstillingerne, ellers har alle mulighed for at læse, hvad du skriver på den.
3. Opfør dig på de sociale medier, som du gør på jobbet.
4. Læg ikke billeder ud af andre. Spørg først, før du offentliggør information om andre.
5. Skift dit kodeord ofte – så minimerer du risikoen for at blive hacket. De mest brugte er enten '1234' eller blot 'password', viser undersøgelser. Det er alt for gennemskueligt.
6. Hvis du vil ytre dig aktivt på de sociale medier, så opret en profil i et andet navn.
7. Vær bevidst om, hvem der kigger med på din kommunikation. Når du fx sms'er, så er du privat – men det er du ikke på messenger.
8. Blokér for cookies og for andres adgang til din IP-adresse.
9. Klik aldrig på et link, du ikke har grund til at have tillid til. Du risikerer at invitere hackere indenfor.

– Det handler om at gøre op med den holdning, at det ikke rigtig tæller, når det er på nettet. Det gør det. Skriver du noget på Facebook, så svarer det til at hænge en seddel op nede i Brugsen, siger han og opfordrer samtidig til, at man også beskytter sig på andre mere jordnære måder.

– Vær fx opmærksom på, om dine sms'er dukker op på skærmen på din smartphone, selvom du ikke er logget ind eller har låst telefonen op. Det er en dårlig idé, for der kan jo pludselig ligge personfølsomme data til skue for den, der passerer det bord, hvor du har efterladt mobilen, siger Mads Kæmgaard Eberholst.

Digitalt selvforsvar

Også Pernille Tranberg opfordrer til, at man tager stilling til, hvordan man begår sig i cyberspace. Hun mener, at der stadig er alt for stor uvidenhed i befolkningen om, hvordan man beskytter sig – og hvorfor man bør beskytte sig.

– Der er fx ikke mange, der forstår Facebooks private indstillinger. De fleste tror, at bare de sørger for, at det kun er vennerne, der kan kigge

med, så er de beskyttede. Men indstillinger på Facebook som profil- og baggrundsbillede, likes og venner er åbne som standard. Og det betyder, at mange andre end dine venner reelt kan følge dit privatliv, siger hun.

Desuden ændrer det tekniske set-up sig hen ad vejen, uden at Facebook gør sig den ulejlighed at fortælle om det. Og for at være ordentligt beskyttet er der faktisk mange ting, der skal blokeres for – og mange små valg, man skal tage som bruger.

– Du kan fx lade være med at dele dine løberuter på app'en, hver gang du er ude at løbe. For så ved dataindustrien, hvor du bor. Tænk dig også rigtig godt om, før du deler identificerbare billeder med dig selv og måske især dine børn, siger hun.

Og så er der en god pointe i at drible uden om den største søgemaskine af dem alle, lyder det fra Pernille Tranberg.

– I stedet for at surfe på Google, så brug startpage.com, hvor du ikke bliver registreret. Det er den form for lavpraktisk bevidsthed om de personlige data, som er det bedste digitale selvforsvar. ■

Grænserne flytter sig hele tiden. Derfor er der ikke nogen manual for, hvordan man indhegner sit privatliv. Men en ganske almindelig sund skeptisk og påpasselig tankegang er det bedste våben

Mads Kæmgaard Eberholst, studielektor, RUC

Eftersom dataindustrien er en branche i voldsom vækst, så mener jeg ikke, at man som socialpædagogisk institution kan komme udenom en øget bevidsthed om beskyttelse af ens brugere

Karsten Rendeman, direktør i Cookieinformation.dk

Cookies holder øje med dig

Hvis man som socialpædagogisk arbejdsplads ikke er opmærksom, så ved dataindustrien hvem, der har været inde på institutionens hjemmeside – og hvad de har gjort derinde. Alt sammen takket være internetfænomenet cookies

Af Thomas Davidsen, redaktionen@sl.dk

Illustration: Peter Hermann

Dataindustrien er den hastigst voksende industri i verden gennem de sidste ti år. Og dens største indtægtskilde er ikke annoncer – men derimod personlige oplysninger om borgerne. I toppen ligger Google og Facebook, som i dag påstås at kunne forudsige en skilsmisse seks måneder før, den finder sted. Forklaringen er, at selv små bitte spor i den enkelte brugers adfærd kan sammenholdes med den enorme mængde af data, der er til rådighed i cyberspace – og derudaf kan man udlede statistik.

I halen på giganterne har et globalt netværk af såkaldte *databrokers* udviklet metoder til at samkøre personlige oplysninger over alt fra internettet. Ifølge direktør i Cookieinformation.dk, Karsten Rendemann, kender dataindustrien dine politiske holdninger, den følger med i, hvilke tv programmer du ser, hvordan din økonomi er – og den kender dit helbred og dine venner.

– Hvis man som socialpædagogisk arbejdsplads ikke er opmærksom, så ved dataindustrien også hvem, der har været inde på institutionens hjemmeside, og hvad de har gjort derinde – alt sammen på grund af internetfænomenet cookies, siger Karsten Rendemann.

Flere slags cookies

En cookie er en lille tekstfil, der bliver gemt på din computer, når du besøger et website. Den bliver sendt frem og tilbage mellem din browser og den webserver, du befinder dig på. Og den indeholder

information om fx dine brugerindstillinger, den knytter dig sammen med indholdet af indkøbskurven og registrerer, hvordan du klikker dig rundt på hjemmesiden. I mange tilfælde kan cookien også være med til at koble dig til din IP-adresse – altså den unikke adresse, din computer og internetadgang har.

Det er dog ikke alle cookies, som kompromitterer kundernes privatliv, fortæller Karsten Rendemann.

– Da cookies oprindeligt blev introduceret, var de udelukkende beregnet på at gøre brugeroplevelsen bedre og annonceringen mere målrettet. Det er den form for cookies, der kaldes 1. parts cookies. De bliver lagret på en browser med det hovedformål at lave statistik og forbedre brugeroplevelsen. De bliver mellem brugerne og sitet. Men med de såkaldte tracking cookies – eller 3. parts cookies – forholder det sig ganske anderledes. De gør det, deres navn fortæller: De tracker eller sporer dig, advarer Karsten Rendemann.

Pop up-advarsler

Du ser ikke cookies på skærmen – men måske hører du til det store flertal af danskerne, som talrige undersøgelser har vist, er både bekymrede over, hvad cookies bliver brugt til og irriterede over pop up-vinduer, der hele tiden dukker op for at advare om cookies.

Pop up-vinduerne skal forstås som små advarselsslamper, der signalerer, at du er på vej ind i en datajungle. Men de er også en vigtig påmindelse til den socialpædagogiske arbejdsplads om især tre ting, mener dataetisk rådgiver Pernille Tranberg:

– For det første skal man have en cookie-politik, der er synlig på hjemmesiden. Ellers overholder man ikke cookie-loven. For det andet skal institutionen reelt *beskytte* sine brugeres data. Det er det, pop up-vinduerne er til for. Endelig er det også i institutionens egen interesse at have styr på, hvad der ligger af cookies på hjemmesiden. For nogle af dem kan sladre til dataindustrien om, hvad den besøgende på sitet klikker sig ind på, siger Pernille Tranberg.

Ifølge Karsten Rendemann kan tracking cookies blive videresolgt mere end 20 gange.

– Metoden er som en auktion: Hvem vil betale mest for at få viden om, fx hvilke kunder i København og omegn, der er forældre til en kriminel teenager? Man går blot ind på databrokers hjemmesider og byder. Hvad enten det er skilsmisseramte i 40'erne, folk med høreapparater eller mennesker med gæld – dataindustrien kan segmentere på 50.000 parametre. Man kan sågar købe sig til IP-adresser på voldtægts ofre, fortæller han.

Området halter

Det socialpædagogiske område er ikke blandt dem, der er længst fremme, når det gælder moderne interaktive hjemmesider med smarte internetløsninger.

Tværtimod vurderer Karsten Rendemann efter en gennemgang af en række hjemmesider, at de socialpædagogiske institutioners sider generelt er ret gammeldags, hvilket har betydning for, hvor mange tracking cookies der ligger på dem.

– Min vurdering er, at institutionerne i løbet af de kommende år vil føle sig fristet til at komme brugerne i møde med nogle mere moderne hjemmesider. Det, man så bare skal være opmærksom på, er, at jo smartere løsninger, man anvender på hjemmesiden, jo større er risikoen for tracking cookies, advarer han.

Og som en tommelfingerregel er det godt at huske på, at ingenting er gratis.

Min vurdering er, at institutionerne i løbet af de kommende år vil føle sig fristet til at komme brugerne i møde med nogle mere moderne hjemmesider. Det, man så bare skal være opmærksom på, er, at jo smartere løsninger, man anvender på hjemmesiden, jo større er risikoen for tracking cookies

Karsten Rendeman, direktør i Cookieinformation.dk

– For de 'gratis' tjenester, der leverer services fx i form af statistik og grafik eller billede- og video-uploading, placerer en tracking cookie på sitet, som de kan videresælge. Det er den måde, de tjener deres penge på, fortæller Karsten Rendemann.

Kildehavens hjemmeside

En af de fælder, en del institutioner allerede er gået i, er at lægge en video på Youtube og linke til den fra institutionens hjemmeside. Det tager Youtube, der er ejet af Google, sig betalt for ved at placere en tracking cookie på hjemmesiden.

Blot som eksempel har bostedet Kildehaven på Sjælland – et bosted for unge handicappede – en video liggende på forsiden af hjemmesiden, der præsenterer institutionen. Det bevirker, at der nu ligger to tracking cookies gemt på sitet: VISITOR_INFO_LIVE, som tracker i otte måneder, og PREF, som tracker i to år.

Google kan derfor se, at brugeren har været inde på Kildehavens hjemmeside – og sælger informationen til højstbydende, fortæller Karsten Rendemann.

– Det er grunden til, at personen, der har været inde på bostedets hjemmeside, bagefter på fx Ekstrabladets site kan få vist reklamer fra firmaer,

der ønsker at sælge produkter eller services til unge handicappede. Det kan fx være annoncer, der relaterer sig til motion, udendørs liv eller sund kost. Og det er kun fantasien, der sætter grænser for, hvad informationen derudover kan blive brugt til. Der er ingen tvivl om, at fx forsikringselskaberne har stor interesse i at kende borgernes helbredstilstand, siger Karsten Rendemann.

Tydelig politik

På bostedet Kildehaven havde direktør Majbritt Nyholm inden anelse om, at der ligger tracking cookies på institutionens hjemmeside.

– Jeg er ikke blandt dem, som har noget imod, at der dukker annoncer med tilbud om flyrejser op i min indbakke, fordi jeg har besøgt en af branchens hjemmesider. Jeg synes faktisk, det er op til den enkelte at blokere for de ting, man ikke ønsker at være en del af på internettet. Men når det er sagt, så er jeg ked af, at der ligger tracking cookies på vores hjemmeside uden, at vi har en tydelig cookiepolitik. Det skal vi have gjort noget ved, siger hun.

Efterfølgende overvejer Majbritt Nyholm at fjerne den video, som inviterer tracking cookies ind på hjemmesiden. Men det ville være en overreaktion, mener Karsten Rendemann.

– Man skal ikke komplicere det her mere end nødvendigt. Der er noget lovgivning at forholde sig til, hvor du som institution har pligt til at oplyse brugerne om cookies. Og erhvervsstyrelsen anbefaler, at man undersøger sin hjemmeside grundigt og fjerner de cookies, som man ikke selv har gavn af. Men det er jo ikke sådan, at man skal afholde sig fra at linke til Youtube, som tusindvis af andre hjemmesider gør.

Vigtigst er det at have en afklaret og bevidst holdning til, hvad man har med at gøre, så man selv som fx socialpædagogisk institution kan sætte grænserne.

– Man kan have mange forskellige holdninger til, hvor betænkeligt det er, at personfølsomme oplysninger videresælges til dataindustrien. Der er ikke nogen endegyldig sandhed om det. Men eftersom dataindustrien er en branche i voldsom vækst, så mener jeg ikke, at man som socialpædagogisk institution kan komme udenom en øget bevidsthed om beskyttelse af ens brugere, siger Karsten Rendemann. ■

Sådan tager du kontrol over cookies

- Tal med dem, der har lavet din hjemmeside og få en forklaring på, hvad der ligger af cookies.
- Få hjemmesiden professionelt undersøgt for cookies. For der kan ligge nogle, som dem, der har lavet siden, ikke har opdaget. Få dem eventuelt fjernet.
- Hvis der er tracking cookies, så undersøg, hvorfor de ligger der, og hvad fordele og ulemper ved dem er.
- Overvej om du skal være helt fri af tracking cookies. Og dermed slippe for at skulle informere i et pop up vindue om, at personlige data bliver videregivet.
- Hvis du videregiver dine kunders data, så vær sikker på, at det sker med deres samtykke.

Kilde: Pernille Tranberg.

Som socialpædagog skal man fx være opmærksom på, at ens brugere ofte vil tilhøre en i forvejen marginaliseret gruppe, som kan være alt andet end interesseret i et gennemsigtigt digitalt spor

Pernille Tranberg, dataetisk rådgiver

Beskyt borgeren på nettet

Jo længere ned af den sociale rangstige man kommer, jo mere gennemsigtig er man i cyberspace, vurderer dataetisk rådgiver Pernille Tranberg. Derfor har man som socialpædagog også et ansvar for at beskytte borgernes personlige data

Af Thomas Davidsen, redaktionen@sl.dk

Hvis du ikke har styr på dit google-cv, så har du ikke styr på dine data. Hvis du ikke har styr på dine data, så har du ikke styr på dit liv. Sådan er det blevet – og det udgør et demokratisk problem, lyder det fra Pernille Tranberg, som er dataetisk rådgiver og medstifter af den dataetiske tænkehandle-tank, DataEthics.eu.

– I et demokrati er det meningen, at folket skal kunne overvåge magten, så magten ikke misbruges. I dag er gennemsigtheden tippet over den gale vej, uden vi endnu har reageret syndeligt på det. Det er magten, der nu er i stand til at overvåge befolkningen, siger hun.

En ting er, at man risikerer at blive diskrimineret prismæssigt – noget andet er, at ens hudfarve, politiske holdninger, seksuelle orientering og sociale status også er indeholdt i ens personlige profil.

– Hvorfor har kvinder i dag i den fysiske verden ret til selv at bestemme, hvornår de vil fortælle deres arbejdsgiver, at de er gravide? Det er selvfølgelig fordi, det er en viden, som arbejdsgiveren kan bruge imod dem. De risikerer at miste deres job. Det er fuldkommen det samme i den digitale verden, siger Pernille Tranberg.

Dobbelt marginaliseret

Når du skal tegne en forsikring, så bliver det mere og mere sandsynligt, at forsikringsselskabet ved noget om dig – og dermed tror noget om dig – som kan påvirke din forsikringspræmie, mener Pernille Tranberg.

– Dit digitale spor vil afsløre alt muligt, og aktører, du ikke har en chance for at vide, hvem er, vil have adgang til de oplysninger. Medmindre du beskytter dig selv effektivt mod det. Og de, der først vil beskytte sig i cyberspace, er dem, der har størst interesse i det og ressourcer til det – magthaverne og de it-kriminelle, siger hun.

Men problemet vender den tunge ende nedad socialt. Jo længere ned af den sociale rangstige, man befinder sig, jo mere gennemsigtig er man, vurderer Pernille Tranberg.

– Som socialpædagog skal man fx være opmærksom på, at ens brugere ofte vil tilhøre en i forvejen marginaliseret gruppe, som kan være alt andet end interesseret i et gennemsigtigt digitalt spor, siger hun og giver et eksempel.

– Med til vores almindelige retsfølelse hører, at hvis du først har afsonet din straf, så er du nulstillet og skal have samme muligheder i samfundet som alle andre. Det ved vi i forvejen godt ikke gælder den ungdomskriminelle, som netop er blevet løsladt. Men hvis der oven i købet er et digitalt spor, som afslører det hele, så er det endnu en forhindring for den unge, siger Pernille Tranberg.

Segmenteret og kategoriseret

Hun holder ofte foredrag om it-sikkerhed for organisationer, som repræsenterer grupper i samfundet, der har brug for at diskutere deres problematikker på Facebook.

– Der er masser af sider på de sociale medier, hvor kræftramte, ekskriminelle, pårørende osv. udveksler viden og erfaring. Tanken er jo god, men man skal altid huske på, at Facebook er en kommerciel virksomhed, som lever af at videregive data til en industri, som bruger det til at kategorisere og segmentere hver enkelt borger. Facebook er derfor efter min mening ikke det rette sted at diskutere den slags ting. Socialpædagoger har derfor et ansvar for at beskytte brugerne med viden om cyberspace. Og hvis en bruger kompromitterer sig selv på de sociale medier, bør den fagprofessionelle gribe ind, siger Pernille Tranberg. ■

MEDBORGERSKAB

Medborgerkurset har lært mig at sige fra. Hvis jeg ikke lige gider at sidde og spise så lang tid og hellere vil se noget i fjernsynet, så siger jeg det til mine forældre

Haneje Farshab, kursist

Klogere på rettigheder og pligter

Organisationen Nordhøj i Kolding har succes med medborgerkurser for udviklingshæmmede, hvor kursisterne bliver klædt på til at være medbestemmende i eget liv. Undervisningen er bl.a. bygget op omkring rollespil, videofilm og gode diskussioner

Af Birgit Søes Rasmussen, redaktionen@sl.dk
Foto: Nils Lund Pedersen

I dag ser de otte unge kursister en få minutter lang videofilm om selvbestemmelse. En udviklingshæmmede kvinde udtaler i filmen, at det kan være vigtigt at lave samarbejdsaftaler med pædagoger, for 'pædagoger har altid deres egen dagsorden. Med en samarbejdsaftale kunne der komme noget udvikling ind', forklarer hun. Efter filmen lægger socialpædagog og underviser Pia Lyhne Sørensen op til en snak om indholdet.

– Hvad har I hørt, spørger hun.

En kursist har hæftet sig ved, at pædagoger kan lære af de udviklingshæmmede. Tre andre fortæller, at de allerede har lavet handleplaner med pædagoger, der hvor de bor. En siger, at det er vigtigt, at pædagoger lytter.

Efter filmen følger et hurtigt skifte til et rollespil om, hvordan man med sit kropssprog viser, om man lytter. Tre 'skuespillere', som har meldt sig frivilligt, nyder tydeligvis rollespillet – den ene optræder i en lang lilla kjole, de to andre klarer sig med en T-shirt over deres eget tøj. I rollespillet sidder de to sidstnævnte over for hinanden og sludrer begejstret om alt det, de gerne vil i weekenden – gå til fest og danse mavedans. Den tredje kommer hen til dem og forsøger at få kontakt, men de ignorerer hende totalt.

Bagefter taler holdet om, hvordan man ved hjælp af øjenkontakt viser, at man lytter og er interesseret i, hvad den anden person har på hjerte.

De otte unge kursister er i alderen 20-27 år. De er alle indskrevne brugere i Organisationens Nordhøj i Kolding, der er et beskæftigelses- og aktivitetstilbud for mennesker med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne.

Kurset i medborgerskab er udviklet til unge på STU-uddannelsen, ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov. Socialstyrelsen ønskede at tilrette uddannelsen til udviklingshæmmede og kontaktede derfor Organisationens Nordhøj, som i skrivende stund er i gang med kursus nummer fire.

Det fire uger lange undervisningsforløb er bygget op omkring fire hovedtemaer: selvbestemmelse, medbestemmelse, muligheder for deltagelse i arbejds- og fritidsliv samt læring om demokrati og indflydelse i samfundslivet både lokalt og på landsplan. Den udviklingshæmmede borgers rettigheder og muligheder er den røde tråd igennem hele forløbet.

Eksemplets magt

Som optakt til kurset deltog kursisterne i et prøvevalg, idet der skulle vælges to medarbejdere til Nordhøjs kantineudvalg. Flere stillede frivilligt op, der blev lavet valgsløgens og valgplakater, og der blev stemt.

– Undervisningen tager hele tiden afsæt i kursisternes eget liv. De er allermost interesseret i emner og samtaler, hvor de kan inddrage sig selv. Det er tydeligvis dér, der sker størst læring, siger Pia Lyhne Sørensen.

– Når vi i dag taler om at lytte, knytter jeg det fx sammen med den medbestemmelse, de unge har i deres bofællesskab, hvor de skal kunne lytte til hinanden på beboermøderne. Jeg bruger mange eksempler for at gøre undervisningen konkret og brugbar. Ofte ved at inddrage den enkelte i en

Jeg bruger mange eksempler for at gøre undervisningen konkret og brugbar. Ofte ved at inddrage den enkelte i en konkret situation, for jeg kender alle kursisterne rigtig godt. Jeg ved, hvor de bor, hvem de bor sammen med, om de har hund osv.

Pia Lyhne Sørensen, socialpædagog og underviser

konkret situation, for jeg kender alle kursisterne rigtig godt. Jeg ved, hvor de bor, hvem de bor sammen med, om de har hund osv. Når vi taler om samfundets love, kan jeg fx spørge Haneje, som har hund, om hun må gå over for rødt, når hun er ude at gå tur med hunden, forklarer hun.

Det konkrete går igen visuelt i form af små korte videoer, slides, som også findes i en papirudgave, samt i rollespil, som eleverne kan lide at pifte op med forskelligt udklædningstøj.

Rollespil er uhyre populære, hvorimod det ifølge Pia Lyhne Sørensen er sværere at fange de unges opmærksomhed med tavleundervisning, som der heller ikke er så meget af. Læringen skal helst leges ind.

Variation og gentagelser

Medborgerkursets to daglige lektioner af i alt to en halv times varighed er maks. for, hvad deltagerne, der ikke er vant til at sidde stille, kan kapere.

Dagens emner bliver serveret i små afvekslende bidder mellem tavleundervisning, video, slides, rollespil, samtaler og diskussioner.

På programmet er desuden gæstelærere og ekskursioner ud af huset: En repræsentant fra ULF

har været på besøg for at fortælle om udviklingshæmmedes rettigheder, og en jobkonsulent har fortalt om, hvilke muligheder eleverne har på arbejdsmarkedet. De skal på besøg hos Koldings borgmester, som vil fortælle om, hvilken indflydelse de som borgere kan have på kommunens politik, og de skal besøge virksomheder og foreninger for handicapdræt.

Der bliver lagt vægt på gentagelser i Socialstyrelsens undervisningsmateriale, som medborgerkurset er bygget op over. Dagens lektion starter således med en kort repetition af gårsdagens undervisning.

Der er to undervisere tilknyttet klassen, og de supplerer hinanden. Mens Pia Lyhne Sørensen spidskompetence ligger på pædagogikken, er hendes kollega, cand.scient.pol. Lene Deleuran Fajstrup, ekspert på det samfundsfaglige felt.

Skal selv

Pia Lyhne Sørensen har været gruppeleder for unge-gruppen, som siden marts 2015 har arbejdet meget med arbejdsmarkedsparathed. Hun er fast kontaktperson for gruppen. Da hendes afdelingsleder spurgte, om hun havde lyst til at undervise de unge i medborgerskab, sagde hun ja til lærerrollen, som er ny for hende.

Godt at blive presset ud af sin komfortzone ved at skulle følge et undervisningskompendium, tænkte hun. Men først og fremmest mente hun, at gruppen kunne have udbytte af kurset. To drenge ønskede imidlertid ikke at være med, til gengæld sprang to unge fra et andet hold på.

Medborgerkurset har ifølge Pia Lyhne Sørensen vist, at de unge er meget optagede af, hvad de helt selv kan bestemme, hvad de bestemmer sammen med andre, hvilke samfundsområder de har indflydelse på, og hvad der er bestemt ved lov og gældende for alle.

De forskellige begreber har fået hver sin farve, fx et grønt farvekort for det, de helt selv kan bestemme. Og når noget ligesom falder mellem to stole, har det ført til gode diskussioner. Fx om penge og hvem, der bestemmer, hvordan de skal bruges, når man bor sammen med en kæreste eller ægtefælle.

Hvad udviklingshæmmede kan selv, skal de også selv. På den måde hænger kurset godt sammen med Kolding Kommunes selvværdsstrategi,

Medborgerskabskursus

- Kurset i medborgerskab lærer deltagerne om rettigheder og muligheder for deltagelse i samfundslivet.
- Kurset varer fire uger.
- Ni kommuner prøvekører kurset. Udover Kolding er det Vejle, Roskilde, Holstebro, Svendborg, Esbjerg, Gladsaxe, Assens og Rudersdal.
- Socialstyrelsen står bag kurset, der oprindeligt er udviklet til unge på STU-uddannelsen. Det er rettet til, så det passer til voksne udviklingshæmmede i dagtilbud.
- Socialstyrelsen er p.t. i gang med at evaluere de indhøstede erfaringer fra de ni forsøgskommuner.
- Sidst på året afholder Socialstyrelsen temadage om kurset i medborgerskab rundt omkring i landet, ligesom styrelsen kommer med et revideret undervisningsmateriale.

Kilde: Socialstyrelsen.

hvor det handler om at blive i stand til at mestre sit eget liv. Medborgerkurset er et nyttigt redskab i processen.

Unge udviklingshæmmede er modsat de ældre, som har været vant til, at pædagogerne bestemte rigtig meget, opdraget til mere selvbestemmelse og til at finde ud af, hvilke muligheder de har. Men der har været store individuelle forskelle på elevernes viden inden kursusstart. Nogle havde fx allerede hørt ULF's foredrag om udviklingshæmmedes rettigheder. Andet kom helt bag på dem.

– At de har klageret over afgørelser truffet af en sagsbehandler, var en stor overraskelse for dem alle, og den ret siger flere, at de overvejer at bruge. Kursisterne siger ligeledes, at de kan bruge meget af det, de lærer i deres privatliv, fx sammen med vennerne, over for kæresten, osv. Rollespilsdelen tydeliggør nemlig, hvad der er god og dårlig opførsel, og da alle kursisterne bor sammen med andre, er det yderst relevant for dem, siger Pia Lyhne Sørensen.

Det har vi lært

Og et par kursisterne har da også rosede ord til kurset og deres udbytte af det:

– Medborgerkurset har lært mig at sige fra. Hvis jeg ikke lige gider at sidde og spise så lang tid og hellere vil se noget i fjernsynet, så siger jeg det til mine forældre. De synes, det er godt, siger 21-årige Haneje Farshab, som stadig bor hjemme.

Hun er glad for at lære noget nyt, som hun kan bruge som forberedelse til et fremtidigt job, som gerne må være i en børnehave.

– I dag har vi lært om kropssprog. Når børn græder, skal jeg kunne aflæse deres kropssprog.

Haneje Farshab har også lært, hvordan man vælger til et folketingsvalg. Hun stemte ikke ved det seneste i juni måned, for hun fulgte ikke med i valgkampen. Det har hun tænkt sig at gøre næste gang, så hun kan tage et kvalificeret valg.

Henriette Bjerre Madsen på 27 år, som bor i bofællesskab, synes også, at kurset er godt.

– Jeg har lært, at pædagogerne skal lytte mere til mig. Det siger jeg til dem, og det lytter de til. De er blevet bedre til at komme om morgenen, når jeg har brug for hjælp. Fx når de skal låse medicinskabet op, så jeg kan få min medicin, siger hun.

Hun roser Pia Lyhne Sørensen for at være god til at informere tydeligt om, hvad der skal ske i undervisningen, og for at være god til at fortælle én ting ad gangen, så det er nemt at følge med. ■

Jeg har lært, at pædagogerne skal lytte mere til mig. Det siger jeg til dem, og det lytter de til

Henriette Bjerre Madsen, kursist

VM

Nogle kan ikke læse og skrive og har ikke lært andre sprog. Men de får en oplevelse af at høre til i en større verden. En verden, som de gerne vil være en del af og række ud efter. Det får de tro på, når de er med her i Glasgow

Karim Hosny, manager for det egyptiske hjemløselandshold

Hjemløselandsholdet gav alt i Glasgow

De blev ikke verdensmestre – men de blev mestre i holdånd og modvind. Ombolds hjemløselandshold deltog i midten af juli i VM i hjemløsefodbold i Glasgow, hvor de syv spillere fik en oplevelse for livet

Af Thomas Hye-Knudsen, redaktionen@sl.dk
Foto: ombold.dk / HWC

Ken er ved at tømme sine lommer for mønter. Han graver dybt og skovler flere håndfulde over i favnen på sin svoger, der står sammen med Kens kone og et par andre familiemedlemmer. De skal til at tage afsked.

– I skal give pengene til en hjemløs med hund på George Square, formaner Ken, før han siger farvel og sætter sig ind i den ventende bil, der skal køre hjemløselandsholdet til lufthavnen.

Sammen med sine seks holdkammerater på det danske hjemløselandshold er Ken på vej hjem til Danmark. De syv spillere har været på arbejde i en uge i Glasgow i Skotland. Hårdt arbejde. Måske noget af det hårdeste, de hidtil har været udsat for. De har nemlig været på arbejde for deres land og for Ombold, der har udvalgt netop dem til at repræsentere Danmark ved årets VM – Homeless World Cup.

De blev ikke verdensmestre. Men de blev mestre i modvind, holdånd og krammekunst. En plads i A-rækken og en fornem 16. plads ud af 48 hold – ni pladser frem på verdensranglisten, som giver næste års hold en bedre seedning, når Oslo byder op til verdensfodbold. Og et nyt dansk hjemløselandshold.

Problemer med passet

Otte dage tidligere og efter flere måneders forberedelser er Ken og de seks andre spillere på Ombolds hjemløselandshold på vej til Skotland.

De syv spillere sitrer af forventninger på vej igennem security i Kastrup Lufthavn. Alle har husket deres pas – og ingen har sjove piller eller hash gemt i hemmelige lommer. Og da flyet mod Edinburgh buldrer ud af runway og slipper sutterne med alle ombord, bliver det hele ligesom meget virkeligt. Ingen vej tilbage.

En uimodståelig smøgtrang melder sig over Esbjerg, men trangen bliver undertrykt, da kaptajnen kort tid efter gør opmærksom på, at flyet nærmer sig den skotske kyst og gør sig klar til landing. En halv time senere står seks spillere i Edinburgh og indsnuser duften af det skotske højland i et afmærket område uden for ankomsthallen.

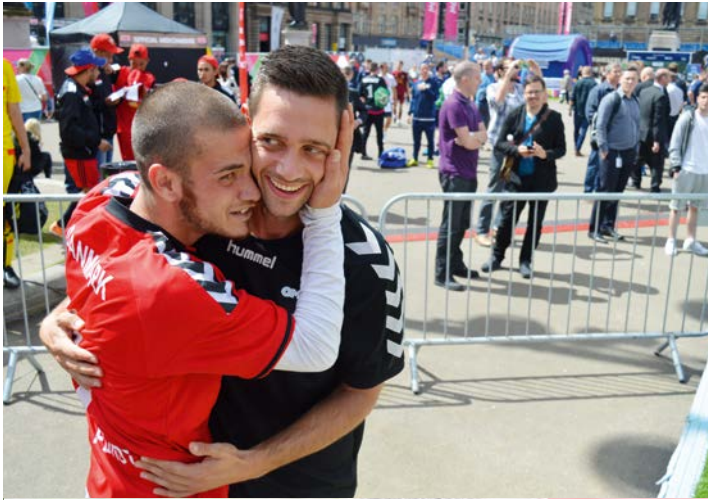
Men der er noget galt. For Mahir – holdets somalisk fødte kæmpe, er blevet tilbageholdt i paskontrollen. Hans 22 år i Danmark, et dansk udstedt fremmedpas og den permanente opholdstilladelse gør tilsyneladende ikke indtryk på det skotske paspoliti.

Ombolds manager Lene Knudtzen er sammen med Mahir, mens myndighederne undersøger sagen, der efter næsten fem timer fører til, at Mahir skal sendes hjem til Danmark. Han får dog lov at blive i tre dage, hvorefter han skal sættes på et fly tilbage.

Mens dette foregår, er de øvrige spillere kørt til Glasgow, hvor de indlogeres på et kollegie i tilknytning til Caledonian University. Holdet skal i løbet af VM-ugen spille 13 kampe og skal i den indledende runde spille fem kampe. De sidste to om tirsdagen, hvor de må belave sig på at skulle undvære Mahir. Danmark er havnet i en monsterpulje med Sydafrika, Wales, Polen og Østrig og skal i kamp allerede søndag, hvor modstanderen bliver Sydafrika, der er nummer 16 på VM-ranglisten. Det bliver nervepirrende.

Sommerfugle og sækkepiber

At VM er noget helt særligt, får spillerne fornemmelsen af søndag formiddag, hvor samtlige 520 spillere fra de 48 herrehold og 16 kvindehold står linet op på pladsen foran universitetet. 52 nati-

For et år siden var modgang og nederlag en undskyldning for at gå ud og drikke sig i hegnet. Men når man så ser ham og holdets koncentration og fokus på at komme igen dagen efter, så ved man, at der er sket en forandring. De værktøjer, som fodbolden og sammenholdet giver, er mere end guld værd

Far til Mads – en af de danske spillere

oner med hver deres nationalflag – og med en sværm af sommerfugle flaksende i mellemgulvet på de fleste af deltagerne, der anført af et sækkepibe-orkester skal gå de godt to kilometers parademarch gennem Glasgow Centrum til George Square.

Et spektakulært skue af en hel verdens glædestrålende medmennesker – og snart modspillere, som hver især har deres at slås med i hverdagen i hjemlandet. Men som i dette øjeblik helt synes at have efterladt problemerne, fordi deres land – måske for første gang – har bud efter dem. Nu venter en uge, hvor de skal vise, hvad de duer til. På en fodboldbane i et set-up, der giver de hjemløse en berettiget følelse af at være udvalgt.

I det øjeblik, spillerne møder stadion på George Square, mærker de for alvor suset. Lyden af 3.000 tilskueres hujen og klapsalver byder dem velkommen, og FN's generalsekretær Ban Ki Moon overbringer en hilsen og et helt sikkert velment ønske om, at Homeless World Cup kan bidrage til at sætte fokus på den globale fattigdom og ulighed, der berører over en milliard mennesker på kloden. I hvert fald i en uge.

Senere skal 'Der er et yndigt land' forsøge at trænge igennem bævrede stemmelæber – for rullende kameraer på hovedstadion, og hvor 100.000 tilskuere og 2,5 millioner andre i løbet af

ugen vil tune ind for at følge dramaet og 'deres' hjemløselandsholds præstationer via live-stream.

Sænker paraderne

I VM-kulissen har Lene Knudtzen arbejdet heftigt på at få løst den gordiske Shengen-knude, som sandsynligvis medfører, at truppen må sige farvel til Mahir. Præsidenten for Homeless World Cup, Mel Young, er personligt gået ind i sagen og er i dialog med det skotske diplomati – og til alles og ikke mindst Mahirs store glæde lykkes det at få de skotske myndigheder til at sænke paraderne.

På vej til lufthavnen får Ombold meldingen om, at han kan få lov at blive. Og de ellers slukørede medspillere bliver kendeligt overrasket, da Mahir pludselig dukker op igen – og melder sig klar til tredjedagens kamp mod Østrig.

Flere har benyttet sig af muligheden for at kombinere sommerferie i Skotland med besøg på stadion, hvor de har fulgt det danske hold. Et kærestepar er fast inventar på lægterne – den ene er den stolte far til Mads, der har været holdets mest stabile skarpskytte.

– For det første er det jo fantastisk, at der er nogen, som i det hele taget arrangerer en så stor event for udsatte mennesker. Jeg er meget imponeret over det sportslige niveau, tempoet og intensiteten i kampene. Og så er jeg glad for at se min søn i aktion. Han har virkelig rykket sig og taget sig selv seriøst, siden han blev udtaget til holdet.

Oplevelsen af at høre til

Mads og holdkammeraterne har efter fem dages intense dage spillet sig til en mulig top ti placering. Og holdet jagter den 9. plads, som udløser turneringens næstmest prestigefyldte pokal.

Den første forhindring er Egypten, der har overrasket alt og alle med sit unge og talentfulde mandskab. Bag holdet står to unge egyptere, der i 2012 startede et gadefodboldprojekt i Cairo, Nafas, som skulle adressere de massive problemer med børn og unge, der ikke går i skole og lever deres liv på gaden som tiggere.

Nafas betyder 'at ånde' eller 'at få luft' på arabisk. Og projektet har ifølge manager Karim Hosny fået tag i rigtig mange unge, som drømmer om et bedre liv.

– Nogle kan ikke læse og skrive og har ikke lært andre sprog. Men de får en oplevelse af at høre til i en større verden. En verden, som de gerne vil være

Kort om landsholdet

Hjemløselandsholdet udspringer af Ombolds landsdækkende gadefodbold-aktiviteter for hjemløse og udsatte, som ikke har forudsætningerne for at blive medlemmer i almindelige fodboldklubber. Landsholdet består otte spillere, der på baggrund af sportslige og sociale kompetencer en gang om året udvælges blandt de ca. 1.200 deltagere i Ombolds aktiviteter.

Med fodbolden som platform og en målrettet og kvalificeret støtte viser hjemløselandsholdet og spillerne, at de har ressourcerne til at arbejde med gamle vaner og handlemønstre. Målet er, at den enkelte via interessen og ambitionerne i forhold til fodbolden også tør forfølge mål og tro på muligheden for positive forandringer i livet uden for banen. Gennem fodbolden lærer spillerne at mestre forventningspres og tackle både sejre og nederlag – og for mange af dem er fodbolden måske det eneste, de føler, at de rent faktisk mestrer og har haft succes med i livet.

en del af og række ud efter. Det får de troen på, når de er med her i Glasgow, siger Karim Hosny.

Og de unge egyptiske spillerne havde både tro og masser af luft, da de skulle møde Danmark. Egypterne vandt kampen 6-3, og den danske drøm om en pokal var spillet af hænde.

Skuffelsen og stilheden var da heller ikke til at tage fejl af, da spillerne efterfølgende var samlet, og de to trænere, Rikke Sparving og Tim Møller Buus, skulle forsøge at puste nyt liv i holdet forud for den næstsidste kamp mod Nordirland.

Selvom det føles som op ad bakke, er der fortsat optimisme og total dansk opbakning på facebook, hvor Hjemløselandsholdet nærmer sig 7.000 følgere. Her vælter opmuntringerne ind. Flere end 600 sidder hjemme i Danmark og følger holdet på live-tv, og på lægterne er der også kommet flere til.

Kens kone og familie havde, uden at involvere anføreren, taget turen til Glasgow, og da de dukkede op, blev den ellers meget underholdende, boldbegavede og joviale humørspreder en meget stille mand. Det rørende gensyn gav mange blanke øjne i danskerkolonien.

At det så ikke lige spillede på banen, var pludselig til at leve med, selvom både spillere og de nytillkomne tilskuere godt kunne have fortjent en sejr mod Nordirland. Men sådan skulle det ikke gå. Et godt brugt dansk landshold måtte overgive sig efter en flot og lige første halvleg. De hurtige og teknisk dygtige modstandere stak af, og kampen sluttede med et dansk 11-6 nederlag.

For Mads' far var den danske sportslige nedtur et synligt bevis på, at hans søn havde lært et og andet.

– For et år siden var modgang og nederlag en undskyldning for at gå ud og drikke sig i hegnet. Men når man så ser ham og holdets koncentration og fokus på at komme igen dagen efter, så ved man, at der er sket en forandring. De værktøjer, som fod-

bolden og sammenholdet giver, er mere end guld værd. Så jeg er glad og stolt på min søns vegne.

Hemmelig kamp i kampen

Det var da også både stolthed og glæde, der lyste ud af spillerne i deres sidste optræden ved VM. Det blev 14 minutters medrivende og underholdende kamp, hvor de danske spillere måtte bruge hovedet mest, da det var så som så, hvad der var tilbage i benene.

Da den ordinære kamp sluttede 5-5, skulle det hele afgøres på straffespark, hvilket fik danskerkolonien til at holde vejret i ulidelig spænding. For der var en hemmelig kamp i kampen. Det handlede om, at Alexander skulle på scoringstavlen. For spillerne var det vigtigere end slutresultatet.

Sekunderne efter sparket brød jublen derfor løs blandt spillerne og på tilskuerpladserne. Medspillerne stod i kø til gigakrammere – men de havde problemer med at indfange målhelten. Med bar overkrop og spillertrøjen svingende over hovedet drøede Alexander nemlig rundt på banen i en sand lykkesrus, der smittede alle på George Square.

Det var et mageløst skue – og en helt igennem fabelagtig afslutning på endnu et VM. Måske skulle det tilføjes, at Litauen i øvrigt vandt straffesparkskonkurrencen – men hvad betyder det, når landsholdet gav alt, hvad de havde – og Ombold og Danmark fik vist, at hjemløselandsholdet hele vejen igennem spillede og opførte sig som et hold.

Efter 14 dage med fodbold kan tiggerne og de hjemløse omkring George Square i Glasgow nu få deres normale hverdag og plads igen. Og mon ikke Kens halve kilos overskydende lommepenge vil gøre indtryk og gavn hos den heldige, hvis Kens svoger finder én med hund.

Næste år stiller Danmark med et nyt Hjemløselandshold. Måske endnu flere danskere får lyst til at opleve det live, når værtsnationen hedder Norge – og Oslo kalder. ■

VM

Langt den overvejende del er kommet hjem fra et VM med et andet syn på dem selv. De har fået fornyet tro på, at de er noget, at de kan noget – og at der også er et liv for dem

Mel Young, præsident for Homeless World Cup (øverst tv)

En fest trods en ulige kamp

VM er en global fodboldfest, der får hjemløse og andre socialt udsatte fodboldspillere til at springe ud som rollemodeller eller entreprenante ildsjæle i deres hjemlande

Af Thomas Hye-Knudsen, redaktionen@sl.dk
Foto: ombold.dk / HWC

Der er sket meget, siden skotten Mel Young og østrigeren Harald Smiedt i 2001 fostrede ideen til Homeless World Cup. Begge har de rod i hjemløse-området. Ikke som pædagoger eller socialarbejdere – men som sociale entreprenører, der bruger de udsattes glæde og talent for fodbold som drivmiddel til at skabe social forandring.

– Hvad Homeless World Cup har udviklet sig til overgår langt mine drømme og forventninger. Det væsentligste er, hvad det rent faktisk har betydet for de ca. 8.000 spillere, som har deltaget siden starten. Langt den overvejende del er kommet hjem fra et VM med et andet syn på dem selv. De har fået fornyet tro på, at de er noget, at de kan noget – og at der også er et liv for dem, siger Mel Young, der som præsident for Homeless World Cup kan gøre status efter det 14. VM.

Og arbejdet med at skabe social forandring gennem boldspil spreder sig over hele verden. I Cambodia får tidligere børnesoldater og martrede unge mulighed for at opleve en anden verden. I Indonesien forsøger unge at sætte fokus på deres hjemlands omsorgssvigt og den udprægede stigmatisering af fattige prostituerede, der kæmper for at overleve HIV. I Mexico bringer 29.000 aktive hjemløse og udsatte gadefodboldspillere fornyet håb i slumkvarterne – som det også er tilfældet i Mumbay, der har udviklet Slum-Soccer.

Mange af de afrikanske og sydamerikanske hold har fokus på at skabe mere national opmærksomhed og stolthed – og er for de hjemløse spillere en vej ud af fattigdom og stigmatisering. Og for de fleste vestligt orienterede nationer er

hjemløsefodbold et socialpædagogisk kinderæg, hvor der er fokus på udvikling og mestring af sociale kompetencer i et kompliceret velfærdssystem.

Et lille lys i mørket

Et tydeligt bevis på, at fodbolden har sat gang i noget, ses ved, at der i dag på globalt plan er etableret flere end 50 projekter og programmer, der samlet involverer over 100.000 aktive spillere.

– En del er kommet hjem og har igangsat projekter selv, mens andre er blevet involveret i etablerede programmer, fortæller Mel Young, som dog ikke er specielt optimistisk i forhold til fremtiden og hans drøm om, at Homeless World Cup kan bidrage til at mindske den globale ulighed eller fattigdom.

Han har igennem årene været i dialog med alverdens indflydelsesrige politikere og finansmænd, ligesom han også er på talerstolen, når verdenseliten mødes i Davos i Schweiz og diskuterer klodens sande tilstand.

– Verdensøkonomien og kapitalens kræfter er ekstreme, og selvom jeg har været i dialog med mange, så forstår de ikke helt, hvad der egentlig er galt. Og hvis de alligevel gør, så er de ikke i stand til at handle proaktivt. Der er for meget på spil, siger han.

Mel Young har dog ikke helt mistet troen på, at det fra tid til anden alligevel giver mening. Som da han fx i Glasgow møder repræsentanter for en østrigsk sponsor-virksomhed, som viser interesse i at støtte projektet – ikke ved at give penge men ved at ansætte en af de østrigske spillere i deres lille virksomhed.

– I stedet for at tro, at de store multinationale selskabers engagement giver svaret, så kunne man prøve at følge den idé. Hvis 500 virksomheder var villige til at ansætte én person hver, så kunne det gøre en kæmpe forskel for hovedparten af spillerne i Homeless World Cup.

Mel Young skal efter VM beklæde formandsposten i SportScotland, der nationalt arbejder på at få flere socialt udsatte ind i de etablerede sportsklubber. ■

SKOLEGANG

Hvis man sætter ind med massiv støtte både fagligt og socialt, så rykker de på kort tid. Det så vi senest med de to elever, vi havde til afgangseksamen i juni, hvor de klarede sig rigtig flot

Thomas Iversen, afdelingsleder, Magnoliegården

Vi tror på de unge – også i skolen

Intensiv undervisning, individuel social og faglig støtte – og høj puls. På døgninstitutionerne Koglen og Magnoliegården er det nogle af de værktøjer, der tages i brug for at sikre, at også anbragte børn og unge får succes på skolebænken

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk
Foto: Rasmus Baaner

Det var i forbindelse med dimissionen på den lokale folkeskole, at den 17-årige dreng uopfordret rejste sig og tog ordet. Han ville gerne takke de pædagoger og lærere, der havde hjulpet ham med at finde mening med at gå i skole – og fortælle de øvrige elever og forældre, hvor stolt han var over at bo på et behandlingshjem.

– Vi taler om en dreng, der for halvandet år siden nærmest slet ikke gik i skole, fordi han syntes, det var sjovere at være sammen med vennerne – og som var langt bagud rent fagligt. Der stod han så med et flot 9. klasses eksamensbevis og skal nu i gang med at gennemføre 10. klasse – som et godt eksempel på, at det faktisk kan lykkes, fortæller Thomas Iversen, som er afdelingsleder på Magnoliegården – en behandlingsinstitution i Stevns Kommune, hvor der bor 21 børn i alderen 6 til 18 år.

Anbragte børn og unge er ellers en gruppe, som ifølge flere undersøgelser klarer sig dårligere i skolen end jævnaldrende ikke-anbragte børn, ligesom færre af dem tager en uddannelse og får sig et job som voksne.

Så mens tusindvis af børn landet over i disse uger forventningsfuldt pakker skoletasken for at tage hul på et nyt skoleår, skal der for de børn, der er anbragt uden for hjemmet, kæmpes lidt mere

for at genfinde lysten til at gå i skole. For dem er skolegang ofte forbundet med mistroivsel, dårlige karakterer, fravær, mobning og andre sociale udfordringer.

– De her børn har ikke haft mange succesoplevelser i skolen. Når de flytter ind hos os, har mange af dem slet ikke gået i skole i noget tid, de har store udfordringer med hensyn til at koncentrere sig og sidde stille – og de har svært ved at indgå i relationer. Men hvis man sætter ind med massiv støtte både fagligt og socialt, så rykker de på kort tid. Det så vi senest med de to elever, vi havde til afgangseksamen i juni, hvor de klarede sig rigtig flot, lyder det fra Thomas Iversen.

Pulsen skal op

I den anden ende af landet – på Koglen i Stakroge i Region Midtjylland, en sikret døgninstitution for kriminalitetstruede og dømt børn og unge – blev der også fejret flotte karakterer og eksamensbeviser før sommerferien. Tre anbragte unge havde på mindre end et halvt år klaret at læse så meget op på pensum, at de kunne gennemføre afgangsprøverne i 9. klasse.

– Som akutinstitution har vi den udfordring, at de unge i gennemsnit kun er hos os i tre måneder, så der skal virkelig sættes ind med koncentreret forløb i vores interne skole. Men når vi ser, at der er hos den enkelte elev er noget at bygge på fagligt og socialt, så kører vi på med et intensivt forløb. Og vi ser ofte – som med de tre afgangselever i år – at de unge for første gang oplever, at skolelivet kan lykkes også for dem, siger Søren Bundgaard, som er lærer på Koglen.

Udover et intensivt forløb med de obligatoriske fag som dansk og matematik, så gør medarbejderne på Krogen også meget ud af, at de unge skal røre sig mest muligt.

– Hvis de her børn skal sidde med næsen i bøgerne, hvilket de ikke just er vant til, så skal de altså have pulsen op. Et intensivt læringsforløb på Koglen handler derfor lige så meget om det fysiske

Styrket Indsats

I næste nummer af Socialpædagogen kan du læse om projekt Styrket Indsats, hvor 14 døgntilbud fordelt over hele landet forsøger at vende bøtten og give anbragte børn og unge bedre muligheder for at passe skolen, forsætte på en ungdomsuddannelse – og øge deres chancer for at klare sig godt senere i livet.

De her børn halter som regel noget efter deres jævnaldrene rent fagligt, så for os handler det meget om at få øje på de ressourcer, de har – og så bygge videre på det. Vi laver skole på det niveau, den enkelte elev er på, og så sørger vi for, at de hurtigt får nogle succesoplevelser

Søren Bundgaard, lærer, Koglen

som det boglige, og vi kaster de unge ud i en masse nye idrætsaktiviteter som boldspil, klatring, badminton og ultimate, siger Søren Bundgaard og tilføjer, at mens de unge godt nok er vant til at pumpe jern, så har de sjældent gode erfaringer med holdsport.

– Vi oplever, at det her med at være en del af et hold og skulle forholde sig til andre i et spil, det er helt nyt for dem. Samtidig halter de ofte voldsomt bagefter i forhold deres balance og motorik, så vi arbejder også meget med at få de to hjernehalvdele til at arbejde sammen, så de bliver stærkere rent motorisk. Alt sammen noget der både er med til at styrke deres fysik – og deres evne til at holde fokus, samarbejde og lære.

Individuelle elevplaner

Ifølge Søren Bundgaard er Koglen sidste stop for de anbragte unge – det er her i det midtjyske, at ulykken skal standses. Og det er her, de unge får chancen for at komme på rette spor igen med hensyn til skole og uddannelse.

– For de her unge er stort set ingenting lykket. De fleste har været ude i noget misbrug, mange har måske ADHD, er ordblinde eller har forskellige personlighedsmæssige ting at slås med – og fælles for dem er, at deres skolegang er yderst mangelfuld. Så når de flytter ind her, så sørger vi som det allerførste for, at de får en fast døgnrytme, hvor de får spist, sovet, motioneret – og går i skole, siger han.

Og netop den interne skole viser sig hurtigt at være der, hvor de unge får deres første succesoplevelser.

– Det er i høj grad vores relationsarbejde, der rykker. Det, at vi som medarbejdere er med hele vejen – både når vi spiser morgenmad i fælles flok, når vi dyrker idræt og når vi er i skole. Det er alt andet lige lettere at snakke matematik eller dansk, når vi lige har smadret hinanden i floorball i hallen, for så snakker vi om, at det at lære hvordan man modtager og afleverer en bold ikke er så forskelligt fra at lære, hvordan man dividerer to tal, forklarer Søren Bundgaard.

Følger dem til dørs

Selve skolegangen er altid tilrettelagt ud fra den enkelte elevs niveau, så hvert barn har et indivi-

duelt ugeskema og en elevplan, der løbende justeres i takt med, at de udvikler sig.

– I skolen arbejder vi i intervaller på en halv time og går meget op i arbejdsro, og det er fantastisk at opleve, at vi stort set aldrig har konflikter. Faktisk kommer mange af de unge efter få uger i skolen selv og spørger, om de kan få nogle lektier til deres stilletid på værelset, siger han.

Koglen har samtidig et tæt samarbejde med de institutioner, der modtager de unge efter endt ophold på den sikrede institution.

– Vi udarbejder fx skriftlige udtalelser på de unge, hvor vi med afsæt i vores observationer beskriver deres problematikker, og vi holder både overleveringsmøder og netværksmøder med modtagende institutioner. Samtidig har vi en UU-vejleder tilknyttet, som jævnligt kommer og snakker med de unge om deres ønsker og ambitioner, og som sørger for, at vi hele tiden er realistiske omkring, hvor de unge er, og hvor de er på vej hen, siger Søren Bundgaard.

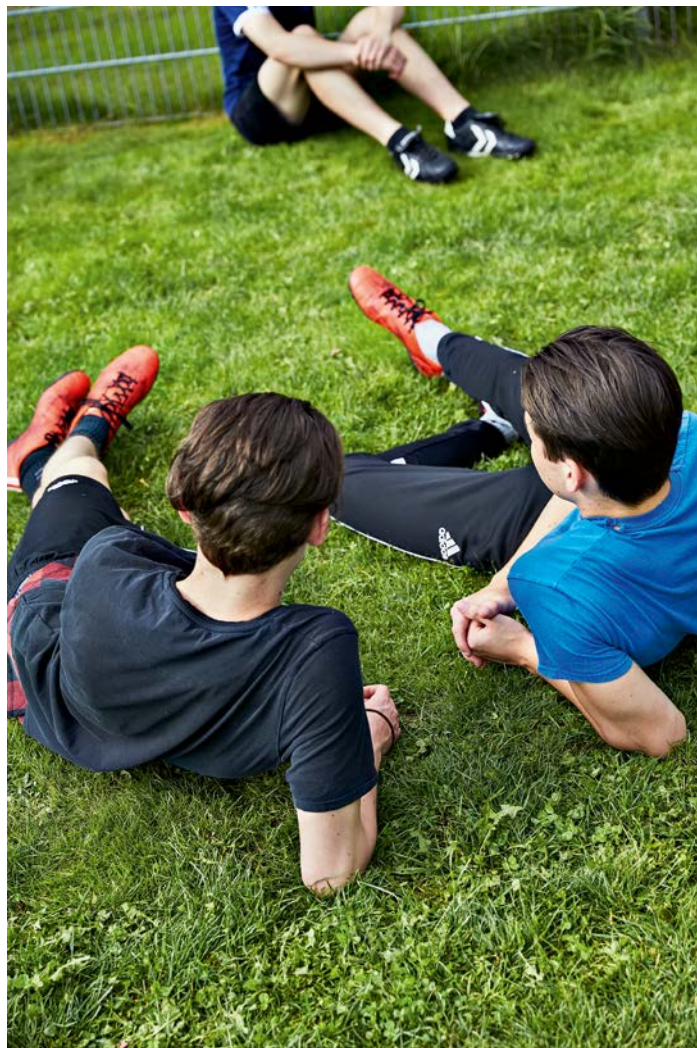
Bygger bro til eksterne skoler

På Magnoliegården har man opbygget et godt samarbejde med de lokale folkeskoler i kommunen, og i løbet af efteråret udvider behandlingsinstitutionen partnerskabsaftalen med disse skoler. Formålet er at sikre, at anbragte børn kan udsluses i takt med, at de er klar til at gå i en almindelig folkeskole.

– Vi har haft stor succes med at sende vores børn videre i folkeskolen, og lige nu har vi ud af 21 børn 11, der går i en almindelig skoleklasse. Og med den udvidede partnerskabsaftale vil vi gerne sikre en mere smidig overgang, hvor vi hele tiden tager udgangspunkt i det enkelte barn, fortæller afdelingsleder Thomas Iversen.

Baggrunden er bl.a., at man på den interne skole er underlagt folkeskoleloven – men fordi der er så få elever, er det svært at have lærere til at dække alle fag. Den udvidede partnerskabsaftale vil gøre det muligt at samarbejde mere fleksibelt på tværs af intern og ekstern skole rent personalemæssigt – og på den måde sikre kvalificeret undervisning.

I den udvidede partnerskabsaftale opereres der med flere trin, hvor man hele tiden ser på, hvor barnet eller den unge er rent fagligt og socialt og

planlægger indsatsen ud fra det. I takt med, at barnet rykker sig fagligt eller socialt, får han eller hun så gradvist mulighed for at blive yderligere integreret i den almene folkeskole

– De her børn vil i bund og grund helst være så almindelige som muligt, og de oplever det som en succes, når de rykker fra en intern skole eller en specialskole og ud i en almindelig skoleklasse. Der har nok lidt været en tendens til at holde de her unge internt – som i en glasklokke. Men i en ekstern skole møder de et noget bredere udsnit af befolkningen, end de gør, når de er her, hvor de udelukkende er sammen med andre børn med vanskeligheder, lyder det fra Thomas Iversen.

Test kan motivere

Uanset om undervisningen foregår i en intern skole på en institution eller ude i en kommunal folkeskole, så er det afgørende element, at der hele tiden er den nødvendige støtte og vejledning, lyder det samstemmende fra Thomas Iversen og Søren Bundgaard.

– De her børn halter som regel noget efter deres jævnaldrene rent fagligt, så for os handler det meget om at få øje på de ressourcer, de har – og så bygge videre på det. Vi laver undervisning på det niveau, den enkelte elev er på, og så sørger

vi for, at de hurtigt får nogle succesoplevelser, fortæller Søren Bundgaard.

Det sker bl.a. ved, at eleverne på Koglen løbende testes individuelt i fx dansk og matematik.

– Så snart de mærker, at de rykker sig rent fagligt, så får de for alvor blod på tanden. Det er en meget konkret måde at vise en progression, der er til at forstå, når man er ung.

På Magnoliegården bliver der også brugt mange kræfter på at få de unge til at få et godt forhold til skolelivet – og det har høj prioritet at få flest muligt godt igennem folkeskolen, fortæller Thomas Iversen.

– Vi er over dem hele tiden. Vi går ind på forældre-intra med børnene, vi snakker om lektier, vi følger op på, hvad de har for i de forskellige fag – og når eksamen nærmer sig, træner vi intensivt med dem, så de føler sig sikre i stoffet.

– Og med de seneste resultater fra afgangseleverne før sommerferien blomstrer optimismen ifølge Thomas Iversen.

– Vi tror på, at vi kan rykke de her unge fagligt, hvis vi støtter dem hele vejen. De skal mærke, at vi tror på, at de kan, og at vi hele tiden er der for dem, også når det handler om skolen. For jo bedre de klarer sig igennem skolen hos os, jo stærkere står de i livet fremover, så det er en god investering. ■

Vi oplever ofte – som med de tre afgangselever i år – at de unge for første gang oplever, at skolelivet kan lykkes også for dem

Søren Bundgaard, lærer, Koglen

KOMPETENCE

Input til at gå nye veje

I Socialpædagogernes Job- og karriererådgivning kan du få råd og inspiration til, hvad du gerne vil med dit arbejdsliv

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Jeg trængte til at prøve noget nyt. Jeg stod i et vadede, hvor jeg vidste, at jeg ikke kunne vende tilbage til mit gamle arbejde, så jeg havde brug for noget sparring omkring min jobsituation og inspiration til, hvor jeg ellers kunne søge socialpædagogisk arbejde.

Sådan fortæller socialpædagog Marianne Schmidt, som er et af de mange medlemmer, der har benyttet sig af Socialpædagogernes Job- og karriererådgivning.

For selvom Marianne Schmidt havde en klar idé om, at hun gerne ville arbejde med flygtninge eller måske på et plejehjem, så vidste hun ikke, hvor hun kunne finde den slags job. Her hjalp samtalen med Job- og karriererådgivningen hende til at tænke i nye veje, hvad angår jobmuligheder.

– Rådgiveren, jeg talte med, gav mig nogle rigtig gode input til, hvor jeg kunne søge hen.

Hun sendte mig en liste over steder, der ansætter socialpædagoger, og jeg synes, jeg blev

meget mere afklaret omkring, at mit fag er bredere end bosteder og aktivitetstilbud. Der er mange forskellige brancher, der ansætter socialpædagoger, endda IKEA – det tænker man ikke på til daglig, lyder det fra Marianne Schmidt.

Individuel sparring

For mange kan det være svært at drøfte det med kollegerne, hvis man går med tanker om at ændre kurs i sit arbejdsliv og måske prøve noget nyt. Netop derfor tilbyder Socialpædagogernes Job- og karriererådgivning en fortrolig dialog med et professionelt rådgivningsteam, hvor det enkelte medlems

ønsker om job og karriere er centrum for samtalen.

Rådgivningen er et gratis tilbud til medlemmer af Socialpædagogerne, som ønsker en individuel og professionel sparring omkring karriere, arbejdsliv og kompetenceudvikling. Udgangspunktet for samtalen kan fx være, at man som socialpædagog i flere år har arbejdet inden for det samme område og har lyst til at prøve noget nyt, at man ønsker at dygtiggøre sig – eller måske har behov for at afdække mulighederne for at skifte jobspor og erhverv. ■

Job- og karriererådgivningen er åben mandag kl. 14 – 17, hvor man kan ringe på tlf. 7248 6060.

STUDERENDE

Pædagoguddannelsen stadig populær

Antallet af optagne på de videregående uddannelser slår rekord i år – med pædagoguddannelsen som den mest populære uddannelse

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Om kort tid tager 5.296 studerende hul på pædagoguddannelsen – og det er 133 flere end sidste år. Det glæder formand for Socialpædagogerne, Benny Andersen, at netop pædagogstudiet også i år

er topscorer på listen over de mest populære uddannelser.

– Jeg er rigtig glad for, at så mange fortsat vælger pædagoguddannelsen, og jeg ved, at mange af de 5.296 vil vælge socialpædagoglinjen. Og alle I har valgt en uddannelse, der ender med et job, hvor I kommer til at gøre og være en afgørende forskel i mange menneskers liv. Udsatte borgere, borgere med funktionsnedsættelser, børn og unge, der har brug for støtte i livet, mennesker med demens, mennesker med et misbrug og mange andre, siger han.

Generelt viser antallet af optagne på landets videregående

uddannelser, at ikke kun pædagogstudiet er populært – både læreruddannelsen, sygeplejerskeuddannelserne og socialrådgiveruddannelsen er blandt de uddannelser, der optager flere end sidste år.

Frontmedarbejdere

Ifølge lektor ved Aalborg Universitet, Morten Ejrnæs, er der i befolkningen en bred forståelse af, at netop disse faggrupper er helt centrale for, at samfundet kan fungere, skriver avisen.dk.

– Jeg tror også, at der er mange, der ved, at når man er ude for sociale problemer, så er det vigtigt, at der er fagfolk, der

har mulighed for at gribe ind og støtte. På den led tror jeg, at der – også blandt de unge mennesker, der nu har valgt disse uddannelsesretninger – er en forståelse for, at disse uddannelser kan gøre dem til frontmedarbejdere i det velfærdssamfund, som de opfatter sig som en del af, siger Morten Ejrnæs til avisen.dk

Ifølge ham er en anden årsag til, at så mange søger mod fx pædagogstudiet, et usikkert jobmarked, hvor det at uddanne sig til pædagog eller folkeskolelærer føles sikkert, fordi det er et job, der formentlig vil blive ved med at eksistere. ■

VOLDSFOREBYGGELSE

Nationale retningslinjer på vej

Socialpædagogerne er med i en følgegruppe, der skal arbejde med nationale retningslinjer for forebyggelse af vold på botilbud og forsorgshjem. Det første møde i følgegruppen blev afholdt i juni, og retningslinjerne skal efter planen ligge klar i 2017

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Hvad skal der til for at forebygge vold på botilbud og forsorgshjem? Det skal Socialstyrelsen komme med konkrete anbefalinger til i form af nogle nationale retningslinjer, der efter planen skal være klar i 2017. Socialpædagogerne er sammen med række andre fagforeninger og bruger- og interesseorganisationer repræsenteret i en såkaldt følgegruppe, der skal hjælpe med udarbejdelsen. En følgegruppe, der afholdt sit første møde i slutningen af juni.

– Det er et langstrakt arbejde, der først lige er begyndt, men vi håber meget, at retningslinjerne kan blive en konkret hjælp på arbejdspladserne og bidrage til at forbedre arbejdsmiljøet og medføre færre voldsepisoder. Både internt mellem beboerne og mellem beboere og fx socialpædagoger, siger Socialpædagogernes næstformand Marie Sonne.

Formålet med de nationale retningslinjer er at mindske volden på botilbud, og der er fire undermål:

1. Retningslinjerne skal bygge på den aktuelt bedst dokumenterede viden og de bedste praksiserfaringer i forhold til voldsforebyggelse.
2. Retningslinjerne skal understøtte, at det voldsforebyggende arbejde på botilbud og forsorgshjem har fokus på både forebyggelse, håndtering og læring af voldsepisoder.
3. Retningslinjerne skal understøtte, at borgeren og eventuelt borgernes pårørende eller øvrige netværk inddrages i det voldsforebyggende arbejde.
4. Det voldsforebyggende arbejde skal bygge på ressource- og mestringsperspektiver.

Grundig udredning

I oplægget til følgegruppens arbejde med de nationale retningslinjer pointeres det endvidere, at det kan nedbringe forekomsten af vold, når man skifter fokus fra restriktiv magtanvendelse og sanktioner til forebyggelse og konflikthåndtering.

For Socialpædagogerne får det højeste prioritet at arbejde for øget fokus på kvalifikationer, faglighed og ressourcer. Marie Sonne siger:

– Der skal meget forskelligt til for at løse problemerne, men det handler bl.a. om grundig udredning, så de rette socialpædagogiske kompetencer er til stede. ■

NOTER

10 værktøjer til at forebygge stress

Hvad er stress? Hvornår er der tale om kan- og skal-krav? Hvordan får man lavet en stresspolitik – og hvilken rolle spiller lederen i forhold til håndtering af stress på arbejdspladsen? Det er nogle af de emner, du kan hente hjælp til i en nyrevideret udgave af serien 'Vi forebygger stress sammen', som Branchearbejdsmiljørådet Social & Sundhed står bag. Serien består af ti værktøjer til organisationsudvikling og forebyggelse af stress, og de enkelte værktøjer er formet, så de fylder et personalemøde eller en halv temadag. Tanken er at lave små, koncentrerede forløb og bagefter bruge en længere periode til at bearbejde holdninger. Du kan hente de ti værktøjer på www.etsundtarbejdsliv.dk/stress

tln

Lidt færre brugere på landets bosteder

Antallet af brugere af herberger og forsorgshjem er faldet en anelse fra 2014 til 2015. Samtidig opholder brugerne sig længere på landets bosteder, viser den nyeste årsstatistik fra Ankestyrelsen. I forhold til året før benyttede i alt 6.236 borgere sig i 2015 af landets 72 botilbud svarende til et fald på 126 personer. Et ophold varer i gennemsnit 58 dage, men ca. en femtedel af opholdene varer kun et enkelt døgn. Statistikken viser også, at en tredjedel af brugerne er førstegangsbrugere, at kvinder tegner sig for en fjerdedel af opholdene – og at kvinderne har flere lange ophold på bosteder i forhold til mændene. Knap en femtedel af brugerne på bostederne er blevet henvist fra en kommune eller et andet § 110-botilbud.

tln

Nyt udviklingsforløb om voldsforebyggelse

12 arbejdspladser har nu mulighed for at deltage i et arbejdspladslaboratorium med fokus på forebyggelse af vold. Vold som Udtryksform står for udviklingsforløbet, der fokuserer på, hvordan man håndterer vold og konflikter. Målgruppen er de ansatte i social- og sundhedssektoren, der arbejder uden for faste arbejdspladser og ofte arbejder alene. For det stiller særlige krav til ledere og medarbejdere, når man har begrænsede muligheder for støtte og sparring fra kolleger. I forløbet udvikler og afprøver man metoder, værktøjer og tilgange til at identificere, forebygge og håndtere trusler og vold. Arbejdspladslaboratoriet sættes i gang i november 2016. Læs mere om udviklingsforløbet på www.kortlink.dk/msgf

tln

Første årsstatistik for børnehuse

Knap et ud af 1.000 børn har i 2015 haft en sag i et børnehus i forbindelse med mistanke eller viden om vold eller seksuelle overgreb. Det viser Socialstyrelsens første årsstatistik for landets fem børnehuse. Børnehuse benyttes i sager om overgreb mod børn eller unge i alderen 0-17 år, og tallene viser, at der på landsplan i 2015 var i alt 1.097 børnehussager svarende til en stigning på 27 pct. i forhold til 2014. 63 pct. af børnehussagerne omhandler voldelige overgreb, mens 32 pct. omhandler seksuelle overgreb og fire pct. både voldelige og seksuelle overgreb. I forbindelse med voldelige overgreb er det oftest barnets far, mor, stedfar eller stedmor, der er de eller den mistænkte person i sagen.

tln

DEMENS

Udsigt til styrket indsats

Tidlig opsporing, kvalitet i udredning og behandling og sammenhængende forløb er blandt Sundhedsstyrelsens 17 anbefalinger til en national demenshandlingsplan

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Løbet af efteråret forventes sundheds- og ældreminister Sophie Løhde (V) at præsentere regeringens nationale demenshandlingsplan 2025. Lige før sommerferien fik ministeren overleveret et fagligt oplæg fra Sundhedsstyrelsen med 17 konkrete anbefalinger til, hvordan indsatserne over for mennesker med demens kan forbedres. Og der er mange gode anbefalinger i oplægget, mener hun.

– Jeg har de seneste mange måneder rejst rundt i hele landet og suget til mig af viden og erfaringer fra mennesker, som har demens tæt inde på livet. Det har givet mig en enormt god

og solid ballast at arbejde videre ud fra. Og med Sundhedsstyrelsens faglige bidrag er vi ved at have de rette brikker til at kunne færdiggøre den kommende nationale demenshandlingsplan 2025, siger Sophie Løhde i en pressemeddelelse.

I Sundhedsstyrelsens anbefalinger lægges der bl.a. vægt på en koordineret indsats, der skal målrettes den enkelte demente borger – og at der skal sikres sammenhængende forløb med relevante tilbud i alle faser af sygdommen. Det fremgår også, at den rette indsats omfatter både sundhedsfaglige og socialfaglige metoder og indsatser, og at hjælpen til demente borgere bl.a. kan omfatte socialpædagogisk bistand.

Ønske om ensartet kvalitet

I Danmark har mere end 35.000 mennesker over 65 år fået diagnosen demens, og antallet af borgere med demens forventes at stige de kommende år i takt med stigningen i antallet af ældre. Med den ventede demenshandlingsplan skal Danmark gøres til et mere demens-

venligt land, hvor mennesker med demens kan leve en værdig tilværelse – og hvor de pårørende i højere grad inddrages og får mere støtte i hverdagen.

I Sundhedsstyrelsens faglige oplæg lyder en af anbefalingerne bl.a., at der skal være færre udrednings- og behandlingssteder, så udredning og behandling af mennesker med demens fremover samles på færre steder end de 30 enheder, der i dag er fordelt over hele landet.

– En ting, der går igennem de mange temaer og anbefalinger, er ønsket om en mere ensartet høj kvalitet. Og dét er helt centralt og noget af det, som jeg helt sikkert også har tænkt mig at gå videre med. For i dag er der grundlæggende for stor forskel på, hvad man som demenspatient og pårørende kan forvente inden for alt fra udredning, aktivitetstilbud, rådgivning og aflastning, siger Sophie Løhde. ■

Syv indsatsområder

Sundhedsstyrelsens 17 anbefalinger fordeler sig på syv overordnede indsatsområder:

- Tidlig opsporing og kvalitet i udredning og behandling.
- Kvalitet i psykosociale indsatser, rehabilitering, pleje og omsorg.
- Støtte til borgere med demens og pårørende.
- Demensvenlige boliger og samfund.
- Styrkede kompetencer.
- Sammenhængende forløb og gode overgange.
- Viden og forskning.

Landsmøde i netværket Kommunale Fritidstilbud

Den 27. oktober 2016 i Mødecenter Odense

Vi får besøg af Anders Bjørk, der altid scorer højt i evalueringer af hans foredrag. Anders Bjørk giver inspiration til at møde forandringer positivt og samtidigt skabe et godt arbejdsmiljø. Hans oplæg vil danne grundlag for eftermiddagens arbejde

Tilmeldingsfrist: 23. september 2016

Yderligere oplysninger og tilmelding: www.sl.dk

I sidste ende skulle medlemmerne gerne få en bedre og mere aktuel journalistisk dækning af den socialpædagogiske virkelighed, af den socialpolitiske debat og af forbundets indsats for at forbedre både medlemmernes arbejdsvilkår og borgerens livsbetingelser

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

Færre blade – flere nyheder

Fra august udkommer den trykte udgave af Socialpædagogen hver tredje uge. Hvert blad får til gengæld lidt flere sider og suppleres af et opgraderet nyhedsbrev, særlige tillæg og dag til dag-journalistik på nettet

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Der sker nye ting med dit fagblad. Fra dette nummer går der tre – mod tidligere to – uger, før der igen dumper et trykt blad ned i din postkasse. Til gengæld bliver der mere digital journalistik og kommunikation med bl.a. et opgraderet elektronisk nyhedsbrev, der giver mulighed for en langt højere grad af aktualitet i den journalistiske dækning.

Formand for Socialpædagogerne og ansvarshavende redaktør for fagbladet Socialpædagogen, Benny Andersen, siger:

– Fagbladet skal fortsat være stedet, hvor man kan fordybe sig og holde sig orienteret om både det pædagogfaglige, det fagpolitiske og det socialpolitiske stof, ligesom det også er der, man som læser møder fagfællers

viden og erfaring. Men samtidig ønsker vi i Socialpædagogerne at præge debatten og sikre, at medlemmernes stemmer bliver hørt. Og skal man være synlige i nyhedsstrømmen, handler det i høj grad om at kunne være 'på' med det samme.

Derfor er der nu udtænkt en ny model, hvor antallet af trykte blade sættes ned fra 24 til 17 blade om året, mens den aktuelle dag til dag-journalistik opgraderes dels via nyheder på sl.dk og socialpaedagogen.dk, dels via en styrkelse af forbundets nyhedsbrev, der fra efteråret vil udkomme midt imellem udgivelsen af de trykte fagblade og både stille skarpt på aktuelle nyheder på det socialpædagogiske område og orientere om forbundets aktiviteter og holdninger, faglige nyheder og servicetilbud til medlemmerne.

Ind i nyhedsstrømmen

Hvor jobannoncer før har udgjort en stor del af fagbladets sider, er annoncerne nu i stigende grad flyttet over på nettet. Samme udvikling er også sket med hensyn til nyheder og debatstof, hvor mange danskere – herunder også socialpædagoger – i stadig større grad får nyheder fra pc, tablet eller mobilen. Og her spiller både de traditionelle mediers netudgave og de sociale medier som

eksempelvis Facebook og Twitter en stor rolle.

Det har øget tempoet i nyhedsstrømmen og antallet af nyhedsudbydere, og det påvirker muligheden for at sætte en dagsorden om fx det socialpædagogiske arbejdsområde.

– For en faglig organisation som Socialpædagogerne er det selvfølgelig vigtigt at være synlige både lokalt i kommunerne og på landsplan, og det kræver, at man kan rykke hurtigt på en sag. Det har i sagens natur hidtil været noget af en akilleshæl for det trykte fagblad, hvor der går en uge, fra bladet afleveres til tryk, til det udkommer, siger Benny Andersen, som tilføjer, at det handler om i højere grad at kunne byde hurtigt ind med en socialpædagogisk vinkel på de daglige nyheder.

– Vi skal sikre, at forbundets og medlemmernes holdninger og erfaringer kommer i spil i den offentlige debat – og at socialpædagoger og det socialpædagogiske fag bliver mere synligt og helst ikke til at komme uden om.

Tillæg og temanumre

De penge, der spares ved at udgive færre trykte blade, de geninvesteres bl.a. i at øge sideantallet i hvert blad og i at ansætte en journalist mere for at opgradere dag til dag-journalistikken.

Derudover vil der med mellemrum blive udgivet særlige tillæg og temanumre, der fx fokuserer på forskning og ny viden, på efteruddannelse og kompetenceudvikling eller på aktuelle (fag)politiske emner. Endelig vil også fagbladets hjemmeside, socialpaedagogen.dk, få en længe tiltrængt overhaling, der gør sitet mere brugervenligt, ligesom der også i det trykte blad vil blive introduceret nye elementer og justeringer af designet.

– I sidste ende skulle medlemmerne gerne få en bedre og mere aktuel journalistisk dækning af den socialpædagogiske virkelighed, af den socialpolitiske debat og af forbundets indsats for at forbedre både medlemmernes arbejdsvilkår og borgerens livsbetingelser, lyder det fra Benny Andersen.

Det er forbundets hovedbestyrelse, der i foråret godkendte den nye model for udgivelsen af fagbladet, og ændringerne kommer løbende til at ske henover efteråret, hvor bl.a. forbundets kongres og de fagpolitiske debatter op til og på kongressen selvfølgelig vil præge bladets indhold. Men redaktionen vil stadig også rigtig gerne høre om erfaringer, dilemmaer og løsninger ude på arbejdspladserne, så skriv derfor fortsat med gode ideer til redaktionen@sl.dk ■

UDSATTE UNGE

Blandet effekt af 'Lige muligheder'

Initiativer som efterværn, samtalegrupper og ambulante tilbud giver udsatte børn og unge et frirum – men har begrænset effekt på uddannelse og beskæftigelse, viser SFI-evaluering

Af Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk

Når man spørger de udsatte børn og unge selv, så lyder svaret, at de har fundet et tiltrængt frirum, at de har fået styr på deres følelser og er blevet mere afklarede. Til gengæld kan der ikke samlet set måles en forbedring i forhold til uddannelse og arbejde for de børn og unge, der har deltaget i 39 forskellige forsøgsprojekter under programmet 'Lige muligheder'. Det fremgår af en rapport fra SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Projekterne er alle blevet gennemført i årene fra 2009 til 2014 med det formål at give udsatte børn og unge de samme muligheder for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed som deres jævnaldrende. De fem overordnede initiativer i programmet er: Efterværn til tidligere anbragte unge, ambulante tilbud til unge, enlige og sårbare mødre, netværk og samtalegrupper for sårbare børn og unge, sociale viceværter i ungdomsboliger – og 24-timers kontaktordning.

SFI har evalueret indsatserne både kvalitativt og kvantitativt og også kigget på, hvordan indsatserne er blevet forankret i kommunerne efter, at projekterne udløb i 2014.

Glade for efterværn

Når man kigger på efterværn, som er et af de fem initiativer, så har i alt 451 unge deltaget i efterværnsinitiativer fordelt på ti forskellige projekter, hvoraf nogle var individuelle tilbud og

andre gruppebaserede tilbud. De unge, der er blevet interviewet i forbindelse med evalueringen, vurderer efterværnsprojekterne aldeles positivt. De oplever den følelsesmæssige og praktiske støtte, de har fået gennem efterværn, som afgørende for deres selvværd, selvtillid, evne til at indgå i netværk og mod på livet generelt.

Men selvom efterværnsprojekterne har opfyldt et stort behov hos de tidligere anbragte unge, så er det ifølge evalueringen ikke muligt at se de positive virkninger i den kvantitative analyse, der ikke viser nogen effekt af efterværn for de unges beskæftigelse, kriminalitet eller psykiske tilstand sammenlignet med tilsvarende unge, der ikke har været med i projektet.

Effekt ved netværk

Blandt de projekter, der gennem netværk og samtalegrupper skulle styrke sårbare og udsatte børn og unge, kan der som det

eneste sted måles en forbedring. Her viser før- og eftermålingen forbedringer både i forhold til de unges kriminalitetsrate, venskabsrelationer, adfærdsproblemer og de unges oplevelse af fagligt niveau i skolen.

Fælles for de 39 projekter, SFI har evalueret, er, at de har haft fokus på at udvikle og styrke den enkeltes personlige ressourcer gennem en tidlig indsats. Aktiviteterne har favnet bredt lige fra gruppesamtaleforløb, hjælp til at komme i misbrugsbehandling, undervisning i studieteknik eller hjælp til at håndtere sociale, praktiske eller personlige udfordringer på bo- eller uddannelsesstedet. Og selvom indsatserne under handlingsprogrammet 'Lige muligheder' sluttede i 2014, er en stor del af projekterne efterfølgende blevet videreført i kommunerne. ■

Læs rapporten 'Lige muligheder – udsatte børn og unge' via www.kortlink.dk/mt8b

Landsmøde i Stofmisbrugsnetværket

Den 28. – 29. november 2016 på Comwell i Middelfart

Programmet vil være færdigt snarrest. Medlemmer af netværket får programmet tilsendt pr. mail, når det ligger klar. 'Dilemmaer i rusmiddelbehandlingen' – herunder legalisering og kriminalisering af cannabis. Oplægsholdere: Peter Scanning, Henrik Rindom, Pernille Skipper, Kim Møller m.fl.

Tilmeldingsfrist: 23. september 2016

Yderligere oplysninger og tilmelding: www.sl.dk

FAMILIEBEHANDLING

FIT fanger problemerne i opløbet

I Silkeborg Kommunes Familiecenter har man gode erfaringer med evaluerings- og dialogværktøjet, FIT, som netop er blevet evalueret af SFI

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Fordelen ved at bruge FIT, Feedback-Informed-Treatment, er, at man lettere fanger problemer i opløbet – og kan justere behandlingsforløbet løbende. Sådan lyder en af de erfaringer, man har gjort sig i Silkeborg Kommunes Familiecenter, der gennem de seneste fire år har arbejdet målrettet med dialog- og evalueringværktøjet.

Indtil nu er FIT kun blevet undersøgt i amerikansk sammenhæng, men i en ny rapport har SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd evalueret det midtjyske familiecenters erfaringer. Rapporten slår fast, at der også herhjemme er gevinster at hente ved at arbejde med FIT.

– Vi synes, at FIT er en meget spændende metode, som er umiddelbart let at anvende, og som samtidig dokumenterer og systematiserer viden, der kan bruges direkte i det relationelle arbejde, hvilket er et stort aktiv, siger Helle Hansen, som er seniorforsker ved SFI og hovedforfatter på rapporten.

Familiecentret er et ambulante forebyggende tilbud til børnefa-

milier, der har et særligt behov for støtte, og med FIT-værktøjet har familiekonsulenterne i den daglige praksis arbejdet med to skemaer med fokus på effekt og samarbejde. Formålet med FIT er, at behandlerne under selve behandlingsforløbet bliver i stand til at opfange problemer, behov eller mistriivsel, så de kan håndtere og tale om det, mens det står på.

Bruger feedback aktivt

I Familiecentret oplever man ifølge SFI's evaluering netop, at værktøjet gør det lettere at opfange problemer hos familierne i opløbet og justere behandlingen løbende.

– Med FIT har vi hele tiden fokus på behov, ressourcer og motivation hos den enkelte. Og det betyder, at de børn og familier, der går hos os, får mere ud af behandlingsforløbene, udtaler leder af Familiecentret i Silkeborg Kommune, Connie Dyrhund.

Evalueringen af familiecentrets erfaringer med FIT viser, at metoden giver værdi, fordi medarbejderne kan bruge den feedback, familierne giver, til at forbedre den indsats de tilbyder. Men selvom FIT er et relativt enkelt redskab at arbejde med, så understreges det også i evalueringsrapporten, at det tager tid at implementere, fordi det kræver både øvelse og forståelse at bruge den feedback, man får. ■

Læs om FIT på SFI's hjemmeside via www.kortlink.dk/msyx

NOTER

Arbejdsmiljøet under pres

Ikke siden 2003 har det offentlige brugt færre penge på at sikre et godt arbejdsmiljø. Der er i år afsat godt 700 mio. kr. på finansloven til arbejdsmiljøområdet, hvilket er omkring 100 mio. mindre end sidste år, skriver avisen.dk, der også påpeger, at man skal helt tilbage til 2003 for at finde et år, hvor der blev brugt færre penge på arbejdsmiljøindsatsen end i 2016. Det er ikke mindst Arbejdstilsynet, der må klare sig for færre midler i år, og det vil kunne mærkes, siger arbejdsmiljøforsker Ole Gunni Busck fra Aalborg Universitet til avisen.dk, hvor han bl.a. udtaler, at al forskning viser, at myndighedsindsatsen er nødvendig for at sikre et godt arbejdsmiljø.

tln

Elendig retstilstand for kontanthjælpsmodtagere

I mere end halvdelen af 131 tilfældigt udvalgte sager om sanktioner over for modtagere af kontanthjælp eller uddannelseshjælp i 2015 har kommunerne lavet fejl. Det viser en ny praksisundersøgelse fra Ankestyrelsen, der slår fast, at 70 af de 131 sager ville være blevet ændret, hvis borgeren havde klaget over kommunens afgørelse, og Ankestyrelsen havde afgjort sagerne. Ifølge formand for Rådet for Socialt Udsatte, Jann Sjursen, afslører tallene en elendig retstilstand for kontanthjælpsmodtagere. I en pressemeddelelse siger han bl.a., at 'når kommuner tager penge fra en borger, skal de altså være sikre i deres sag. Når man læser, at kommunerne har ramt rigtigt i 26 pct. af tilfældene, mens de har lavet fejl i 53 pct. af sagerne om sanktioner, så tager man sig simpelthen til hovedet og spørger sig selv, om det virkelig kan være tal for en dansk offentlig forvaltning, der bryster sig af at være retfærdig og faglig velfunderet'.

tln

Få hjælp til det psykiske arbejdsmiljø

Før sommerferien måtte de lukke for ansøgningerne. Men her fra august har SPARK – samarbejde om psykisk arbejdsmiljø i kommunerne – igen åbnet for ansøgninger. SPARK er etableret af KL og Forhandlingsfællesskabet i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2015 og tilbyder støtte og sparring om psykisk arbejdsmiljø til de lokale TRIO/MED på kommunale arbejdspladser. Man kan søge om støtte inden for de fire temaer samarbejde, arbejdsomfang, forandringer samt vold og trusler. Læs mere om SPARK og om, hvordan man ansøger på www.vpt.dk/spark

tln

Gadeteam bliver permanent

Det er snart et år siden, man i Faxe Kommune oprettede et gadeteam for socialt udsatte for at undersøge, om det kunne fremme sundheden og trivsel hos disse borgere. Nu bliver Gadeteamet et permanent tilbud, fordi erfaringerne med at tilbyde en helhedsorienteret indsats til socialt udsatte har været så gode. Gadeteamet, der består af en socialkonsulent og en social-sygeplejerske, har i løbet af de første syv måneder haft kontakt med over 100 borgere, som har haft et misbrug, været hjemløse, socialt isolerede eller haft psykiske eller fysiske problemer. Gadeteamet hjælper udsatte borgere til at få kontakt med relevante partnere som fx rusmiddelcentret, læge og lignende, og i tre ud af fire tilfælde afsluttes forløbet inden for en uge. Gadeteamets tilbud er gratis.

tln

Landsmøde i netværket Senhjerneskedede

Den 20. september 2016 på Severin i Middelfart

Funktionelle lidelser – hvad, hvem og hvordan spotter vi det? v. Anne-Dorte Lange, Aarhus Universitetshospital.
Hvorfor neuropædagogik? v. Anni Mortensen, faglig leder af Neuropædagogisk Kompetencecenter, UCL

Tilmeldingsfrist: 15. august 2016

Yderligere oplysninger og tilmelding: www.sl.dk/senhjerneskedede2016

Temadag i netværket domfældte 2016

Den 15. september 2016 på Sødisebakke i Mariager

Problematiske brug af rusmidler. Borgere med nedsat funktionsevne og et problematisk brug af rusmidler, hvad gør vi? Nydelse af rusmidler er for mange en naturlig del af livet. Men for borgere med nedsat psykisk funktionsniveau udgør brugen af alkohol og andre rusmidler en stor risiko. Kom til en spændende temadag

Tilmeldingsfrist: 30. august 2016

Yderligere oplysninger og tilmelding: www.sl.dk/domfældte2016

Landsmøde i aflastningsnetværket

Den 2. – 3. november 2016 på Hotel Fredericia

Kernefaglighed og arbejdsglæde. Hvad er din socialpædagogiske kernefaglighed, og hvordan hænger din arbejdsglæde sammen med din faglighed? Kom og drøft disse to begreber med kolleger fra hele landet. Lad os inspirere hinanden med krydderi fra: Helen Eriksen, Bodil Vilmand-Olsen, Anders Stahlschmidt og Michael Brautsch

Tilmeldingsfrist: 20. september 2016

Yderligere oplysninger og tilmelding: www.sl.dk/aflastning2016

GENERALFORSAMLINGER 2016

Indkaldelse til kredsgeneralforsamlinger

I september afholdes kredsens ordinære generalforsamlinger. Se datoen for generalforsamlingen i din kreds og sæt kryds i kalenderen

Syddjylland

Tirsdag den 27. september kl. 16.00

Indskrivning fra kl. 15.30.
Scandic Kolding, Kokholm 2, 6000 Kolding. Temageneralforsamling. Tilmelding senest den 20. september på kredsens hjemmeside. Dagsorden og mere information på www.sl.dk/syddjylland

Storstrøm

Tirsdag den 27. september kl. 16.30

Indskrivning fra kl. 15.30.
Hollænderhaven, Fuglebakken 3, 4760 Vordingborg. Årets temaer er arbejdsmiljø og Socialpædagogerne i fremtiden. Se mere på hjemmesiden, hvor også skema til indstilling til Fonden til støtte for den gode arbejdsplads ligger. Frist for indstilling er den 1. september. Tilmelding senest den 13. september på kredsens hjemmeside. Dagsorden og mere information på www.sl.dk/storstrom

Nordsjælland

Tirsdag den 27. september kl. 15.00-21.00

Indskrivning fra kl. 14.30.
Pharmakon, Milnersvej 42, 3400 Hillerød. Afvikles som en temageneralforsamling efter en minimumsdagsorden, med punkterne regnskab, budget og kongres 2016. Temaerne er arbejdsliv/arbejdsmiljø med foredragsholderne Christian Ørsted og Karen Marie Lillelund. Tilmelding senest den 23. september hvis du ønsker deltagelse i middagen kl. 19.30. Dagsorden og mere information på www.sl.dk/nordsjaelland

Midtsjælland

Mandag den 26. september kl. 16.00 – 20.00

Indskrivning fra kl. 15.30.
Oplæg af Tommy Krabbe om forandringer, forskellighed og fællesskab. Tilmelding senest den 22. september til midtsjaelland@sl.dk
Dagsorden og mere information på www.sl.dk/midtsjaelland

Østjylland

Tirsdag den 27. september kl. 16.30 – 20.30

Indskrivning fra kl. 16.00.
LO Aarhussalen, Skt. Knuds Torv 3, 1. sal, 8000 Aarhus C. Ekstra punkt på dagsordenen: Godkendelse af forretningsorden. Oplæg om afvæbnet kritik af Rasmus Willig fra kl. 15 til 16. Tema på generalforsamlingen er arbejdsmiljø og faglighed. Tilmelding senest den 16. september til oestjylland@sl.dk eller på tlf. 7248 6300.
Dagsorden og mere information på www.sl.dk/oestjylland

Lillebælt

Mandag den 26. september kl. 16.00 – 22.00

Indskrivning fra kl. 15.30.
Kredskontoret, Danmarksgade 16, 5000 Odense C. Ekstra punkt på dagsordenen: Valg af suppleanter til kongressen. Forslag skal indsendes senest 10 dage før generalforsamlingen. Tilmelding senest 20. september til lillebaelt@sl.dk eller på tlf. 7248 6400.
Dagsorden og mere information på www.sl.dk/lillebaelt

Bornholm

Torsdag den 29. september kl. 17.00

Kredskontoret, Storegade 38, Rønne. Tilmelding senest den 27. september til din tillidsrepræsentant eller på tlf. 7248 6650.
Dagsorden og mere information på www.sl.dk/bornholm

Midt- og Vestjylland

Torsdag den 29. september kl. 16.00 – ca. 21.00

Indskrivning fra kl. 15.30.
Østergårds Hotel, Silkeborgvej 94, 7400 Herning. Kredsen har minimumsdagsorden, dog behandles regnskab og budget. Der afholdes ligeledes suppleantvalg til kongresdelegerede samt suppleantvalg til kredsbestyrelsen
Dagsorden og mere information på www.sl.dk/midtogvestjylland

Nordjylland

Tirsdag den 27. september kl. 15.30 til 21.00

Indskrivning fra kl. 14.30.
Tema: 'Formidling af det social-

pædagogiske arbejde'. Oplev bl.a. Christine Feldthaus. Tilmelding til buffet senest den 16. september til nordjylland@sl.dk
Dagsorden og mere information på www.sl.dk/nordjylland

Storkøbenhavn

Onsdag den 28. september kl. 16.00 – 20.00

Indskrivning fra kl. 15.30.
Herlev Medborgerhus, Herlevgårdsvej 18, 2730 Herlev. Minimumsdagsorden. Tilmelding senest den 19. september – gerne samlet fra arbejdspladsen. Generalforsamlingen afsluttes med en gang 'DJØF med løg(n)'.
Dagsorden og mere information på www.sl.dk/storkoebenhavn

Dagsorden til ordinær generalforsamling ifølge vedtægternes § 11, stk. 5

§ 11, stk. 5.

I ulige år skal dagsordenen mindst indeholde følgende punkter:

- 1) Valg af dirigent(er)
- 2) Valg af referent(er)
- 3) Valg af stemmetællere
- 4) Kredsbestyrelsens beretning
- 5) Kredsens regnskab
- 6) Indkomne forslag
- 7) Fremtidigt arbejde
- 8) Kredsens budget
- 9) Fastsættelse af kredsbestyrelsens størrelse og antallet af frikøbte
- 10) Valg efter præsentation af kandidater
 - a) Kredsformand
 - b) Hovedbestyrelsesmedlem(mer)
 - c) Faglig(e) sekretær(er)
 - d) Kredskasserer
 - e) Øvrige bestyrelsesmedlemmer og suppleanter for disse
 - f) Kongresdelegerede og suppleanter for disse
 - g) Kritisk revisor og suppleant for denne.

I lige år udgår punkterne 9 og 10. Desuden kan punkterne 4 'Kredsbestyrelsens beretning', 5 'Kredsens regnskab', 7 'Fremtidigt arbejde' og 8 'Kredsens budget' udgå efter beslutning herom på den forudgående generalforsamling i kredsen.

SLA-GENERALFORSAMLINGER 2016

Indkaldelse til lokale generalforsamlinger i SLA

Hovedbestyrelsen i Socialpædagogernes Landsdækkende Arbejdsløshedskasse indkalder hermed til lokale generalforsamlinger. Dagsorden ifølge vedtægterne. Dato, tid og sted oplyses herunder

På hovedbestyrelsens vegne
Benny Andersen, formand

Nordjylland

**Onsdag den 14. september
kl. 9.00**

Sted: Hotel Scandic Aalborg,
Hadsundvej 200, 9220 Aalborg Ø

Midt- og Vestjylland

**Fredag den 9. september
kl. 15.15**

Sted: Socialpædagogerne,
Birk Centerpark 4, 7400 Herning

Østjylland

**Tirsdag den 27. september
kl. 20.00**

Sted: LO Aarhus, Aarhussalen,
Skt. Knuds Torv 3, 8000 Aarhus C

Syddjylland

**Onsdag den 14. september
kl. 15.00**

Sted: Socialpædagogerne,
Vestkraftsgade 1, 6700 Esbjerg

Lillebælt

**Mandag den 26. september
kl. 15.00 – 16.00**

Sted: Socialpædagogerne,
Danmarksgade 16, 500 Odense C

Storstrøm

**Fredag den 23. september
kl. 11.00 – 12.00**

Sted: Socialpædagogerne,
Kæpgårdsvej 2C, 4840 Nr. Aslev

Midtsjælland

**Mandag den 26. september
kl. 19.30 – 19.45**

Sted: Socialpædagogerne,
Nørregade 8, 4100 Ringsted

Nordsjælland

**Tirsdag den 20. september
kl. 16.00 – 17.30**

Sted: Socialpædagogerne,
Østergade 6B, 3400 Hillerød

Bornholm

**Torsdag den 29. september
kl. 16.00 – 16.45**

Sted: Socialpædagogerne,
Storegade 38, 3700 Rønne

Storkøbenhavn

**Torsdag den 8. september
kl. 16.00**

Sted: Socialpædagogerne,
Hejrevej 43, 4., 2400 København NV

Indkaldelse til Socialpædagogernes 18. ordinære kongres

den 15.-17. november 2016

Den 15.-17. november 2016 afholder Socialpædagogernes Landsforbund kongres på Best Western Nyborg Strand, Østerøvej 2, 5800 Nyborg. Kongressen åbnes tirsdag den 15. november kl. 10.30 og forventes lukket torsdag den 17. november kl. 13.00.

Kongressen indkaldes efter vedtægtsbestemt dagsorden med følgende punkter:

1. Åbning af kongressen
2. Navneoprøb
3. Valg af dirigenter
4. Fastsættelse af kongressens forretningsorden
5. Valg af stemmetællere og referenter
6. Beretning fra hovedbestyrelsen
7. Indkomne forslag
8. Fremtidig virksomhed
9. Valg:
 - a) Forbundsformand
 - b) Forbunds næstformand
 - c) Forbunds næstformand
 - d) Forbundskasserer
 - e) Kandidat(er) til a-kassens daglige ledelse
10. Valg af kritiske revisorer og suppleanter for disse
11. Afslutning

Udover formandens beretning og beretningsdebatten skal kongressen blandt andet beslutte forbundets politiske fokusområder for 2017-2018, vedtage de økonomiske retningslinjer for 2018-2019 samt de frikøbtes lønninger, og behandle eventuelle organisatoriske og vedtægtsmæssige forslag. Kongressen skal desuden foretage de forskellige valg til poster, som er angivet i dagsordenen.

Jf. vedtægternes § 16, stk. 3 skal forslag fra kongresdelegerede, der ønskes behandlet på kongressen, være forbundssekretariatet i hænde senest mandag den 10. oktober 2016 kl. 12.00. Forslag skal være forsynet med navn og medlemsnummer/medlemmets cpr. nr.

Kongressen består af hovedbestyrelsesmedlemmer og de delegerede fra kredsene, og er også åben for ordinære medlemmer, der for egen regning ønsker at overvære kongressens forhandlinger.

SOCIALPÆDAGOGERNE

Peer-støtte på psykiatriområdet

Af Karl Bach Jensen

Med adskillige psykiatriske indlæggelser og en læreruddannelse i bagagen blev jeg i begyndelsen af 90'erne ansat som leder af et nyetableret dagtilbud for mennesker med

ondt i livet. I modsætning til min situation som lærer i folkeskolen kunne jeg nu være åben om egne erfaringer med at være mentalt ude af mig selv – og med psykiatrien.

Men hamskiftet fra psykiatrikritisk aktivist til medspiller i den offentlige indsats på området viste sig ret så overvældende og udløste da også en akut personlig krise, så jeg kun med nød og næppe kom igennem de første tre måneders prøveansættelse.

Dengang var det at arbejde på baggrund af personlige erfaringer – som 'peer to peer' – ikke italesat, men jeg oplevede det helt klart som en ekstra kompetence, at jeg selv havde omfattende erfaring med galskab og psykiatri og med at komme ovenpå, genvinde selvspekten og komme videre i livet. På trods af solid lokal opbakning til stedet, måtte jeg imidlertid efter nogle år kaste håndklædet i ringen.

Fra en administrativ tilknytning til en rummelig amtslig socialforvaltning blev stedet tvangsindlagt under en nyetableret psykiatريفorvaltning, og jeg blev af psykiatridirektionen pålagt at understøtte psykiaterne i, at de af deres patienter, der kom på stedet, indtog den ordinerede medicin! Dette helt i modstrid med den psykiatrikritiske og frigørende tilgang, jeg havde anlagt og udviklet. Opgøret med psykiatridirektionen blev så indledningen til en ny karriere som konsulent i et socialministerielt formidlingscenter og senere i foreningen LAP.

I de mellemliggende år har det at værdsætte personlige erfaringskompetencer blandt medarbejdere i psykiatrien og i den psykosociale indsats heldigvis vundet mere og mere indpas. Det er jo på sin vis selvindlysende, at folk med psykiske og

psykosociale vanskeligheder kan drage fordel af at møde andre, der har været i lignende situationer, og som i fornødent omfang kan distancere sig fra og generalisere på baggrund af egne og andres erfaringer med krise og sammenbrud og med hvad, der hjælper.

Trægheden i systemerne med at benytte sig af støtte fra ligestillede – peers – i indsatsen på alle niveauer skyldes ikke mangel på evidens, men skal nok findes i en misforstået form for professionalisme og angst for det ukendte.

På baggrund af anbefalinger fra det psykiatriudvalg, som blev nedsat af den forrige regering, afprøves for tiden forskellige modeller for, hvordan peer-støtte kan udvikles og integreres i den regionale psykiatri og den kommunale psykosociale indsats. Forsøgene understøttes og evalueres af Socialstyrelsen, som har valgt følgende definition af peer-støtte: 'Støtte til forandring mod et bedre liv, som finder sted mellem to eller flere personer, der forbindes af fælles erfaringer i livet – i denne sammenhæng erfaringer med psykiske vanskeligheder, med livet som bruger af de offentlige tilbud og med recovery'.

Forsøgene løber frem til 2018 og involverer tre af landets regioner og i alt otte kommuner. Man kan læse mere om forsøgene på Socialstyrelsens hjemmeside.

Parallelt med udviklingsarbejdet i regioner og kommuner har brugerorganisationerne på psykiatriområdet påtaget sig at skabe og udvikle et landsdækkende netværk af peer-støttemedarbejdere – et netværk, der nu er kommet godt fra start og allerede organiserer over 100 peer-støtter rundt omkring i landet. Læs mere om Peer-netværket Danmark på peernet.dk ■

Karl Bach Jensen er udviklingskonsulent i LAP, Landsforeningen af tidligere og nuværende Psykiatribrugere.

- Hvad vil det indebære og betyde for din arbejdsplads at ansætte peer-støttemedarbejdere?
- Ville du selv eller dine kolleger kunne træde ud af skabet om egne erfaringer med psykiske vanskeligheder?

Deltag i debatten på socialpaedagogen.dk/prik